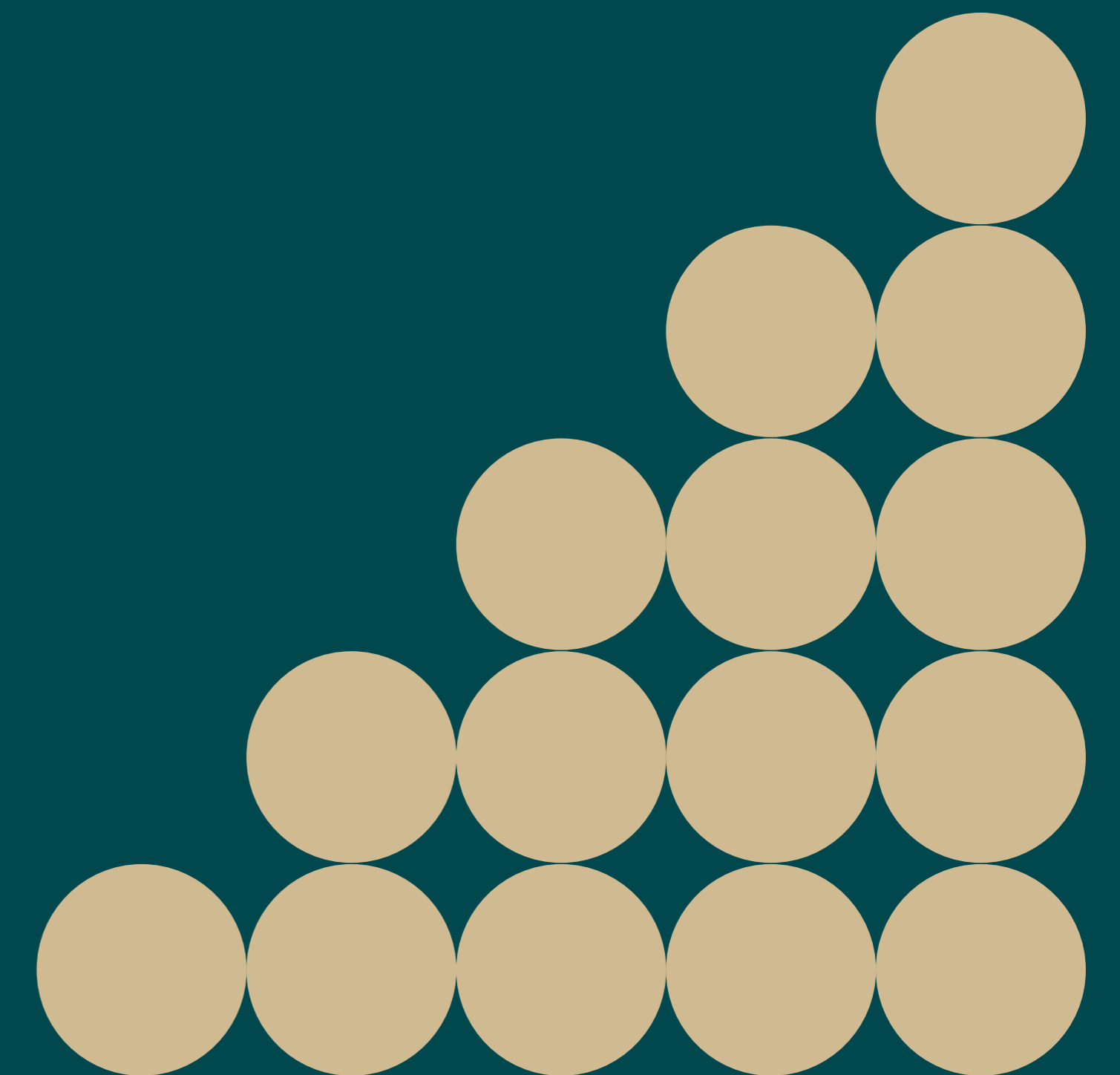

Kokkolan kaupungin hyvinvointikertomus 2022–2025

Sisältö

Tiivistelmä	3
Johdanto	4
Hyvinvointikertomuksen tietosisältö	5
Hyvinvointikäsitys	6
A Hyvinvoinnin eri osa-alueiden tarkastelu	7
Elinolot	9
Elintavat ja riskitekijät	10
Terveystila ja mielenterveys	11
Elämänlaatu, osallisuus ja turvallisuus	12
Turvallisuus ja toimintakyky	13
Ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet	14
Aluekohtainen tieto hyvinvoinnin johtamisen tukena	15
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen johtaminen kunnassa	17
Kunnan HYTE-kerroin	18
Kunnan HYTE-työn aktiivisuus	18
Laadullinen itsearviointi	19
Tehdyt hyte-toimet kaupungin eri toimialoilla	26
Lähteet	36
B Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen tarkastelu	37

Tiivistelmä

Hyvinvointikertomuksen perusteella muodostuva kuva asukkaiden hyvinvoinnista on monipuolinen ja tarjoaa monia tärkeitä näkökohtia kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tueksi ja kehittämiseksi.

Hyvinvointikertomuksen perusteella Kokkolassa on tärkeää kiinnittää huomioita:

- nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen (erityisesti nuorten miesten osalta)
- aikuisten ja ikääntyneiden liikkumisen lisäämiseen
- lasten ja nuorten terveellisiin elintapoihin (ravinto, liikunta ja nukkuminen)
- nuorten mielenterveyden tukemiseen ja edistämiseen, (erityisesti tyttöjen ja nuorten naisten osalta)
- työikäisten työkykyisenä pysymiseen
- stimulanttihuumeiden käytön vähentämiseen.
- turvalliseen, tapaturmia ennaltaehkäisevään ympäristöön.
- miesten terveyttä edistäviin elintapoihin, jotta saataisiin kurottua umpeen eroa suhteessa naisiin ennenaikaisesti menetettyjen elinvuosien osalta.

Hyvinvoinnin edistäminen on koko kaupungin yhteinen tehtävä

Panostus hyvinvointityöhön kannattaa:

- Kun huomioidaan eri asuinalueiden asukkaiden erilaiset ikäjakaumat, voidaan hyvinvointia tukevat kaupungin palvelut ja toiminnot sijoittaa tarkoituksenmukaisesti.
- Kokkolassa ei ole havaittavissa voimakasta eriytymistä eri asuinalueiden välillä ja siksi asuinalueiden eriytyminen ”hyviin ja huonompiin” on vältettävissä oikeita päätöksiä tekemällä.
- Kokkolassa on panostettu hyvinvointityöhön ja se näkyy valtakunnallisissa kyselyissä saaduissa pistemäärissä. HYTE-työhön panostaminen kannattaa, sillä se lisää HYTE-kertoimen kautta saatavaa valtionosuutta. Vuonna 2024 Kokkola sai HYTE-kertoimen perusteella 941 900 €, eli 19,50 € / asukas.
- Kaupunki tekee tärkeää hyvinvointityötä esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, opetus-, nuoriso-, liikunta-, kotoutumis-, työllisyys- ja kulttuuripalveluissa sekä kaupunkiympäristön toimialalla. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyön kannalta tärkeitä ovat riittävät resurssit sekä selkeät tavoitteet ja toimenpiteet. On myös tärkeää huomioida, että monet kaupungin palvelut ja toiminnot edistävät ja ylläpitävät asukkaiden hyvinvointia ns. perustoiminnassaan, ilman erityistä suunnitelmaa hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Yhteistyöllä hyvinvointialueen kanssa varmistetaan, että kaupungin ja hyvinvointialueen palvelut tukevat toisiaan, ja että asukkaiden tarpeet huomioidaan kokonaisuutena. Yhteistyö vähentää päällekkäisyyksiä ja parantaa kustannustehokkuutta. Esimerkiksi yhteiset hankkeet ja henkilöstön osaamisen jakaminen säästävät rahaa ja aikaa.

Johdanto

Hyvinvointikertomus on työväline ja julkinen asiakirja, joka kytkee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua, johtamista ja päätöksentekoa. Tarkoituksena on nostaa esiin poikkihallinnolliset hyvinvoinnin taustatekijät, vahvuudet ja kehittämistarpeet.

Hyvinvointikertomus auttaa monin tavoin päättäjää, sillä se:

- antaa yhteisesti hyväksytyt tavoitteet hyvinvoinnin edistämiselle
- edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa
- tarjoaa perusteluja päätöksille
- auttaa priorisoimaan toimintaa
- tukee toiminnan arviointia
- varmistaa toiminnan resurssit
- tuo yhteen eri toimijat, jotka yhdessä voivat vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseen.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tekeminen perustuu lakiin. Sote-järjestämislain 6 § mukaan kunnan on

- seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä, sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin
- pystyttävä raportoimaan toteutetuista toimenpiteistä
- valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista (Valtuustokausittainen hyvinvointikertomus)
- strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet (Hyvinvointisuunnitelma)
- raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain (Vuosittainen hyvinvointiraportointi). *THL*

Hyvinvointikertomuksen tarkastelujakso 2022–2025 on ollut poikkeuksellinen monella tapaa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväkenttään on vaikuttanut hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alusta. Tarkastelujaksolle on sijoittunut monia tapahtumia, joilla on välillistä vaikutusta esimerkiksi ihmisten psyykkiseen hyvinvointiin, kuten Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja sen Euroopan maihin kohdistama häirintä. Huolta ovat aiheuttaneet myös sähkön hinnan voimakas nousu vuonna 2022, kasvava inflaatio sekä työttömyyden lisääntyminen.

Kokkolan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä (HYTE-ryhmä) on kaupunginjohtajan nimeämä poikkihallinnollinen työryhmä, joka vastaa hyvinvointikertomuksen laadinnasta:

HYTE-ryhmän kokoonpano kertomuksen laadinnan aikaan:

Taarna Terho (pj.), kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Kauppi Sanna (siht.), hyvinvointikoordinaattori
Cainberg Päivi, kaupunkisuunnittelupäällikkö
Isosaari Piia, strategiapäällikkö
Järvenpää Jussi, kehittämispäällikkö
Kellomäki Perttu, työllisyysjohtaja
Koivuniemi Jutta, vastuualuepäällikkö, puhtaus- ja ruokapalvelut
Kytölaakso Kai, varhaiskasvatuspalvelujen johtaja
Nevalainen Henri, hyvinvointikoordinaattori, Soite
Nyblom Mirja, kehittämissuunnittelija, ruokapalvelut
Nyqvist Lotta, liikuntapalvelujen johtaja
Salonen Pia, kotoutumisen vastuukoordinaattori
Sangi Sini, kaupunginpuutarhuri
Santavuori Outi, nuorisopalvelujen johtaja
Sarkkinen Mika, kasvun ja oppimisen tuen päällikkö, opetuspalvelut
Tornikoski Mikko, talousjohtaja
Vuorinen Titta, viestintäkoordinaattori
Widjeskog Tony, ruotsinkielisten opetuspalveluiden johtaja
+ Vaihtuvat edustajat, nuorisovaltuusto

Hyvinvointikertomuksen tietosisältö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on valmistellut ehdotuksen laajan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällöksi. Kunnille ja alueille on koottu erilliset vähimmäistietosisällöt. Vaikka puhutaan vähimmäistietosisällöstä, laaja kokonaisuus käsittää yli 50 hyvinvointia kuvaavaa indikaattoria.

Järjestämislain 29 § mukainen asetus hyvinvointikertomusten vähimmäistiedoista on sosiaali- ja terveysministeriön käsittelyssä, mutta se saattaa muuttua ministeriön asetusprosessin myötä. Asetuksen mahdollisen antamisen ajankohta on toistaiseksi avoin.

Ehdotus auttaa kuntia ja alueita valitsemaan ne indikaattorit, joilla voi riittävän tarkasti seurata asukkaiden hyvinvoinnin tilaa. Sopivat indikaattorit auttavat ohjaamaan resursseja ja seuraamaan toiminnan vaikutuksia. (THL, Hyvinvointikertomusten vähimmäistietosisältö, 2025)

Kokkolan hyvinvointikertomuksessa 2022–2025 hyvinvoinnin eri osa-alueita tarkastellaan vähimmäistietosisällön mukaisesti. Lisäksi indikaattoritietoa tarkastellaan ikäryhmittäin:

- lapset ja nuoret
- aikuiset/työkäiset
- ikääntyneet

Käyttämällä ikäryhmittäistä tarkastelua voimme varmistaa että kaikki ikäryhmät ovat riittävän kattavasti edustettuna ja hyvinvointitiedon perusteella havaittavat toimenpidetarpeet voidaan kohdistaa helposti eri ikäisille kaupunkilaisille.

Vähimmäistietosisällön lisäksi on käytetty tarpeelliseksi havaittua, täydentävää tutkimustietoa riittävän kokonaiskuvan muodostamiseksi.

Indikaattori

Indikaattori on tietty tunnusluku tai mittari, jota käytetään kuvaamaan ja seuraamaan väestön terveyteen, hyvinvointiin ja palvelu-järjestelmään liittyviä asioita. Se on laadullinen tai määrällinen mittari, joka auttaa vertailemaan eri alueiden tai väestöryhmien tilannetta ja kehitystä.

Hyvinvointikäsitys

Hyvinvointi on sanana hyvin monitulkintainen. Sen vuoksi onkin tärkeää määritellä mitä tarkoitamme, kun puhumme hyvinvoinnista Kokkolan kaupungissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden ulottuvuudet:

- terveys
- koulutus
- henkilökohtainen toiminta ja työ
- ääni kuuluville yhteiskunnassa
- sosiaaliset yhteydet ja suhteet
- aineellinen elintaso (esim. tulot, kulutus, vauraus)
- ympäristö
- turvallisuuden tunne (esim. fyysinen ja taloudellinen)

Hyvinvointikäsitys perustuu Stiglitzin malliin, joka on osa laajaa Stiglitzin komissioksi kutsutun työryhmän laatimaa raporttia. Mallissa tarkastelun lähtökohtana on ihminen.

Stiglitzin mallia on käytetty etenkin EU:n alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueen jäsentelyä. Myös Suomen sosiaali- ja terveysministeriö on käyttänyt mallia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuurin palvelukartan tarkastelussa.

Lähde:

Sosiaali- ja terveysministeriö, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuri, 2021

A Hyvinvoinnin eri osa-alueiden tarkastelu

Hyvinvoinnin osa-alueiden tarkastelu on jaettu seuraaviin osioihin:

- elinolot
- elintavat ja riskitekijät
- terveydentila
- mielenterveys
- elämänlaatu
- turvallisuus
- toimintakyky
- osallisuus

Käytetyt kuvakkeet:

 positiivinen tulos/muutos parempaan suuntaan

 negatiivinen tulos/muutos huonompaan suuntaan/asiaan tulisi kiinnittää huomioita

neutraali tulos/ei merkittävästi positiivinen tai negatiivinen

 lapset ja nuoret

 työkäiset

 ikääntyneet

Tarkat indikaattorit, kuvaukset ja tilastotiedot löytyvät liitteestä. Liitteen sivunumero on mainittu kussakin kohdassa.

Elinolot

65 vuotta täyttäneen väestön osuus kasvaa, ja vastaavasti 0–17 -vuotiaiden osuus pienenee.

Lapset ja nuoret

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita lapsiperheitä on Kokkolassa 1 % kaikista lapsiperheistä. Tilanne on ollut vuodesta 2005 lähtien koko ajan parempi kuin vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus on Kokkolassa 17,6 %. Syrjäytymisriski on suurempi miehillä (20,8 %) kuin naisilla (13,9 %).

Työikäiset

Työkyvyttömyys on yleisempää kuin Porvoossa, Seinäjoella ja koko maassa keskimäärin. Mikkelissä taas työkyvyttömyys on hieman yleisempää kuin Kokkolassa.

Rakennetyöttömyyden osuus on ollut 2016–2024 parempi kuin koko maassa keskimäärin. Vuoden 2024 osalta vaikeasti työllistyvien osuus oli 3,9 %, mikä on vähemmän kuin koko maassa keskimäärin, mutta korkeampi kuin Seinäjoella.

Ikääntyneet

Kokkolassa omaishoidon tukea saaneita 75 vuotta täyttäneitä hoidettavia on vuoden 2024 tietojen mukaan 5,1 %. Osuus on vähän korkeampi kuin vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Lisä- ja tilastotiedot liite: sivut 3-6

Lähteet:

ETK, Suomen työeläkkeen saajat -tilasto

Kela, tilasto sairauspäivärahoista

Kela: tilasto Kelan kuntoutuksesta TEM, työnvälitystilasto

THL, toimeentulorekisteri

Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

Tilastokeskus, väestötilasto

Tilastokeskus, väestöennuste

65 vuotta täyttäneen
väestön osuus kasvaa

MUMMULA

Elintavat ja riskitekijät

Stimulanttihuumeiden käyttö Kokkolan jätevesiverkoston alueella on kasvanut voimakkaasti. Vuodesta 2020 vuoteen 2024 stimulanttihuumeiden käyttö on lisääntynyt Kokkolan jätevesiverkoston alueella 182 prosenttia, eli se on lähes kolminkertaistunut.

Stimulanttihuumeita jätevedessä / 1000 asukasta /vrk	
2020	179,15 mg
2024	504,69 mg

Lapset ja nuoret

Vain 13 prosentilla Kokkolan 8.- ja 9.-luokkalaisista täyttyvät terveyttä edistävien elintapojen kriteerit. Yläkoulun tytöistä vain 7 % täyttää terveyttä edistävien elämäntapojen kriteerit, kun taas yläkoulun poikien osalta osuus on 20 %.

Kokkolassa ylipainoisia 2–16 -vuotiaita on 21,3–25,5 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Osuus on hieman korkeampi kuin vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Kasviksia, hedelmiä ja marjoja niukasti syövien osuus on lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien osalta erittäin korkea, 91–95 %.

Päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta käyttävien nuorten (yläkoulu, lukio, ammatillinen oppilaitos) osalta tilanne on kaikilla oppiasteilla parempi kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin. Huolta kuitenkin aiheuttaa ammattikoululaisten päivittäinen tupakkatuotteiden tai sähkösavukkeiden käyttö, 22 %.

Kaikilla oppiasteilla (yläkoulu, lukio, ammatillinen oppilaitos) kokkolalaisnuoret ovat kokeilleet kannabista vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Kokeilujen määrä on myös laskenut vuodesta 2019 lähtien, ollen nyt 1–2 %.

Alle 8 tuntia nukkuvien yläkoululaisten, lukiolaisten ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien osuudet eivät poikkea merkittävästi vertailukunnista tai koko maan tilanteesta. On kuitenkin huolestuttavaa, että 37–55 % kyselyyn vastanneista nukkuu alle 8 tuntia yössä. Kaikilla muilla oppiasteilla paitsi ammattikoulussa tyttöjen osuus alle 8 tuntia nukkuvista on selkeästi poikien osuutta suurempi.

Kouluruokaa päivittäin syömättömien osuus on lisääntynyt Kokkolassa kaikilla muilla oppiasteilla paitsi lukiossa. Kokkolan tilanne ei poikkea vertailukunnista tai koko maan keskimääräisestä tilanteesta. Sen sijaan tyttöjen ja poikien suhteen on Kokkolassa merkittävä ero lounasta päivittäin syömättömien 8.- ja 9.-luokkalaisten osalta 58 % tytöistä ei syö koululounasta päivittäin, poikien osalta vastaava osuus on 35 %. Myös muilla oppiasteilla on huomattavissa tyttöjen suurempi osuus.

Tervehampaisten 12-vuotiaiden osuus on 56 %, mikä on hieman alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin (61,2 %)

Työikäiset

Alle 35 v. ikäryhmässä liikuntasuositusten toteutuminen on Kokkolassa selvästi keskiarvoja yleisempää.

Ikääntyneet

Yli 65-vuotiaat kokkolalaiset harrastavat säännöllisemmin kuntoliikuntaa kuin muissa vertailukunnissa keskimäärin.

Lisä- ja tilastotiedot liite: sivut 8-14, 31

Lähteet:
Aikuisväestön liikunta- ja terveystottumuskysely 2023
THL, FinLapset-rekisteriseuranta
THL, Jätevesitutkimus
THL, Kouluterveyskysely
THL, Perusterveydenhuoltotilasto

Runsas kasvien, hedelmien ja marjojen käyttö mm. pienentää riskiä sairastua sydän- ja verisuonisairauksiin, aikuistyyppin diabetekseen sekä eräisiin syöpiin.

Terveydentila ja mielenterveys

Ikävakioitu sairastavuusindeksi ilmaisee kunnan väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Kokkolan sairastavuusindeksi on vuosina 2021–2023 vaihdellut 103,9–105,3 välillä ollen vähän koko maan keskimääräistä sairastavuusindeksiä korkeampi. Vertailukunnista Seinäjoen sairastavuusindeksi on korkeampi kuin Kokkolassa.

Lapset ja nuoret

Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi tuntevia lapsia ja nuoria on huomattava määrä: alakoulu 9 %, yläkoulu 20 %, ammattikoulu 24 %, lukio 24 %. Yläkoululaisten osalta on tapahtunut muutosta parempaan, koska määrä on laskenut vuoden 2023 tilanteesta 7 prosenttiyksiköllä. Huolestuttavaa sen sijaan on tyttöjen ja poikien suuri ero yläkoulussa, lukiossa ja ammattikoulussa. Esimerkiksi ammattikoulussa jopa 43 % tytöistä kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, kun taas pojista samoin kokee vain 11%.

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevien osuus ei ole palautunut Kokkolassa millään oppiasteella (yläkoulu, lukio, ammatillinen oppilaitos) koronaa edeltävälle tasolla. Ammattikoululaisten osalta osuus on jopa kasvanut vuodesta 2023 kuudella prosenttiyksiköllä. Kaikilla oppiasteilla ahdistuneisuuden kokemukset painottuvat selkeästi tyttöihin. Muutos on ollut merkittävä, sillä vuonna 2019 lukiolaistytöistä 16 % ja yläkoulua käyvistä tytöistä 19 % koki ahdistuneisuutta. Vuonna 2025 lukiolaistytöjen osuus nousi 26 ja yläastelaisten osuus 31 prosenttiin. Ammattikoulua käyvistä tytöistä jopa 40 % kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta.

Vahvaa positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuudet (yläkoulu, lukio, ammatillinen oppilaitos) ovat Kokkolassa alhaisia, 9–11%. Osuudet ovat myös koko maan ja verrokkikuntien osalta alhaisia.

Lisä- ja tilastotiedot liite: sivut 15-19

Lähteet:
Kela ja THL, Kansallinen terveysindeksi
THL, Kouluterveyskysely

Korkea positiivinen mielenterveys on yhteydessä muun muassa parempaan tuottavuuteen, fyysiseen hyvinvointiin ja elämänlaatuun.

Elämänlaatu, osallisuus ja turvallisuus

Lapset ja nuoret

Elämään tyytyväisten ala- ja yläkoululaisten sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien osuudessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia ja osuus on samaa luokkaa kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin. Positiivista on, että suurin osa vastaajista (66–86 %) kaikilla oppiasteilla on tyytyväinen elämäänsä. Kaikkien muiden oppiasteiden kuin alakoulun osalta tytöt ovat kuitenkin elämäänsä selkeästi tyytymättömämpiä kuin pojat.

Erittäin heikko osallisuuden kokemus ei korostu millään oppiasteella. 8.- ja 9.-luokkalaisten sekä lukiolaisten osalta heikkoa osallisuutta kokevien osuus on jopa pienempi kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Koko maassa viikoittaista kiusaamista kokee 9 % alakoulun vastaajista ja Kokkolassa puolestaan 8 %. Yläkoulun vastaajista viikoittaisen kiusaamisen kohteena on Kokkolassa 5 % ja koko maassa keskimäärin 8 %. Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 2 % kokee Kokkolassa kiusaamista, kun koko maan osuus on 4 %. Kokkolan lukioissa ei vastaajien mukaan ilmene kiusaamista ja koko maankin tasolla vain 2 %. Vaikka kiusaamisen kokemukset ovat hieman laskeneet, on tärkeää jatkaa kiusaamisen vastaista työtä ja pyrkiä yhä parempaan tulokseen.

Vanhempien tai muun huolta pitävän aikuisen fyysistä väkivaltaa vuoden aikana kokeneiden lasten ja nuorten osuus on pienentynyt kaikilla oppiasteilla muutamalla prosenttiyksiköllä. Osuudet ovat edelleen suhteellisen korkeat (5–12 %), mutta eivät juuri poikkeavaa koko maan keskiarvosta.

Lisä- ja tilastotiedot liite: sivut 21, 23, 29

Lähteet:
THL, Kouluterveyskysely

Tyytyväisyys elämään
on yhteydessä lasten ja
nuorten myönteiseen
kehitykseen

Turvallisuus ja toimintakyky

Ikävakioitu tapaturmaindeksi ilmaisee vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoitoa saaneiden tai tapaturmaisesti kuolleiden henkilöiden määrää alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon. Kokkolan osalta **tapaturma-
indeksi** on korkeampi (139,9) kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin (100).

Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osalta Kokkolan tulos on vuoden 2024 osalta parempi kuin vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin (6,7/1000 asukasta). Ero ei ole kuitenkaan suuri, koska koko maan osalta vastaava tulos on 8,1/1000 asukasta.

Omaisuusrikosten osalta Kokkolassa on ollut kasvua vuodesta 2016 lähtien ja vuoden 2024 tietoihin perustuen omaisuusrikoksia on Kokkolassa enemmän kuin vertailukunnissa (43,9 / 1000 asukasta), mutta kuitenkin vähän vähemmän, kuin koko maassa keskimäärin (45,3 / 1000 asukasta).

Lapset ja nuoret

MOVE!-mittauksen mukaan sekä 5.- että 8.- luokkalaisten fyysinen toimintakyky on parantunut Kokkolassa hieman (3-4 prosenttiyksikköä) vuodesta 2024. Toimintakyky on parantunut hieman myös koko maassa keskimäärin. Kokkolan tulos on muutaman prosenttiyksikön heikompi kuin koko maan keskimääräinen tulos. Move! -tulosten perusteella on syytä huoleen lasten ja nuorten toimintakyvystä, sillä jopa noin 37 prosentilla on heikko fyysinen toimintakyky.

Työikäiset

Vain alle puolet Kokkolan aikuisväestöstä liikkuu oman terveytensä kannalta riittävästi. Aikuisväestöstä merkittäväällä osalla liian paljon päivittäistä istumista ja liian vähän unta suhteessa suosituksiin.

Ikääntyneet

500 metrin matkan kävelemisessä suuria vaikeuksia on 18 prosentilla 65 vuotta täyttäneistä Kokkolassa. Tulos ei poikkea merkittävästi koko maan keskimääräisestä osuudesta, mutta on silti korkea.

Lisä- ja tilastotiedot liite: sivut 24-25, 27, 31

Lähteet:

Aikuisien liikunta- ja terveystottumuskysely 2023 Kela ja THL, Kansallinen terveysindeksi

Move! -mittaus

THL, Terve Suomi -tutkimus

Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilastot

Väestön toimintakyvystä ja terveydestä huolehtiminen auttaa ehkäisemään vammoja ja myrkytyksiä.

Ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet

Menetetyt elinvuodet / 100 000 asukasta / vuosi

Kokkolassa verenkierroelinten sairauksista aiheutuneet menetykset ovat suurimmat ja miesten osalta (822) menetykset ovat huomattavasti naisten menetyksiä (317) suuremmat.

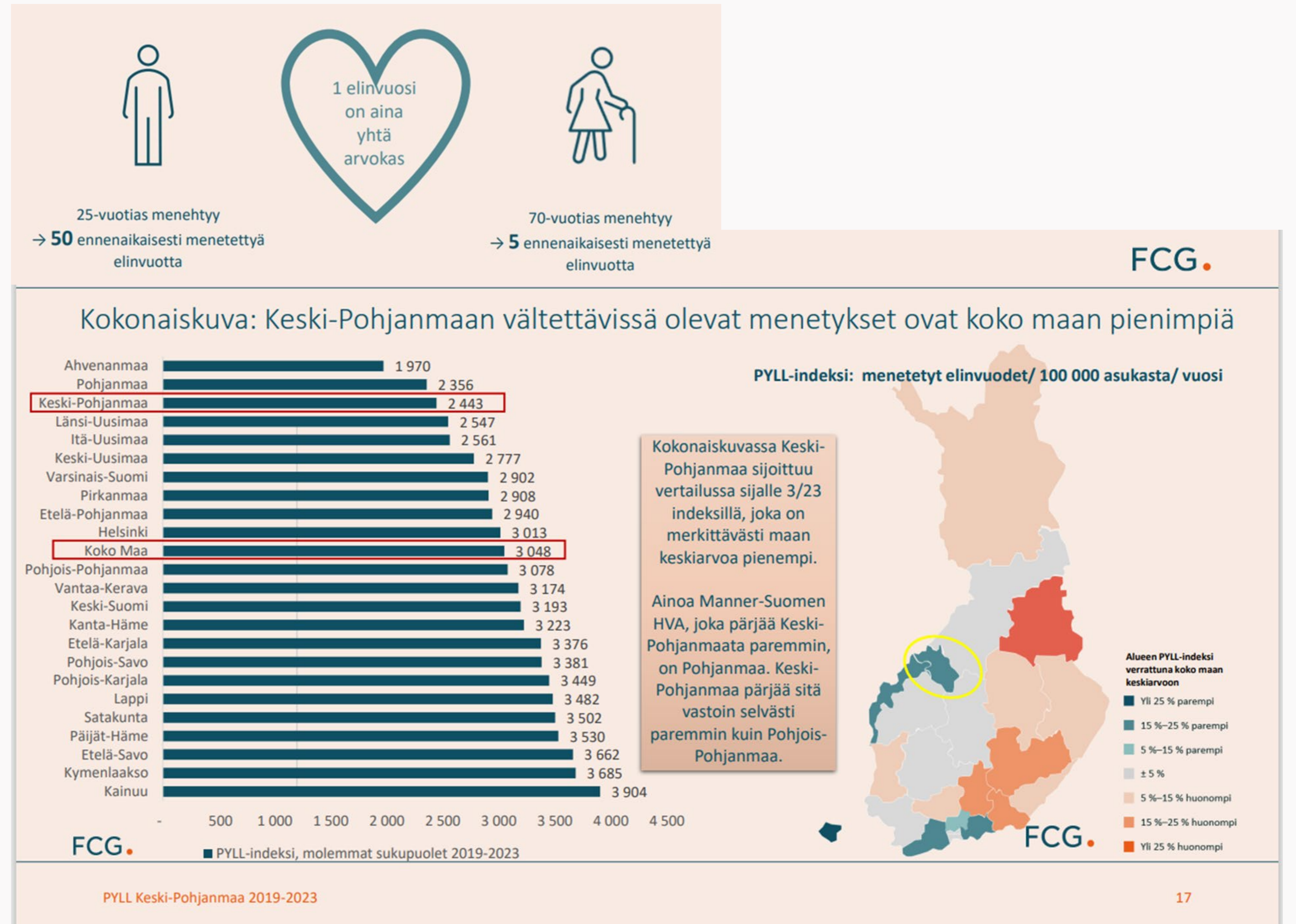
Alkoholin ja huumeiden aiheuttamat menetykset ovat toiseksi suurimmat ja miesten osalta menetykset (903) ovat huomattavasti naisten menetyksiä (190) suuremmat.

Kolmanneksi suurimmat menetykset aiheutuvat tapaturmista ja väkivallasta.

Myös tässä miesten menetykset (616) korostuvat naisiin verrattuna (337) Positiivista on, että menetettyjä elinvuosia on nyt kaikkien kuolemansyiden pääluokkien osalta vähemmän, kuin aikaisempien seurantajaksojen aikana. Lisäksi Keski-Pohjanmaan vältettävissä olevat menetykset ovat koko maan pienimpiä.

Lähde:
FCG Finnish Consulting Group, 2025: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite, PYLL Vältettävissä olevat ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet - tulokset

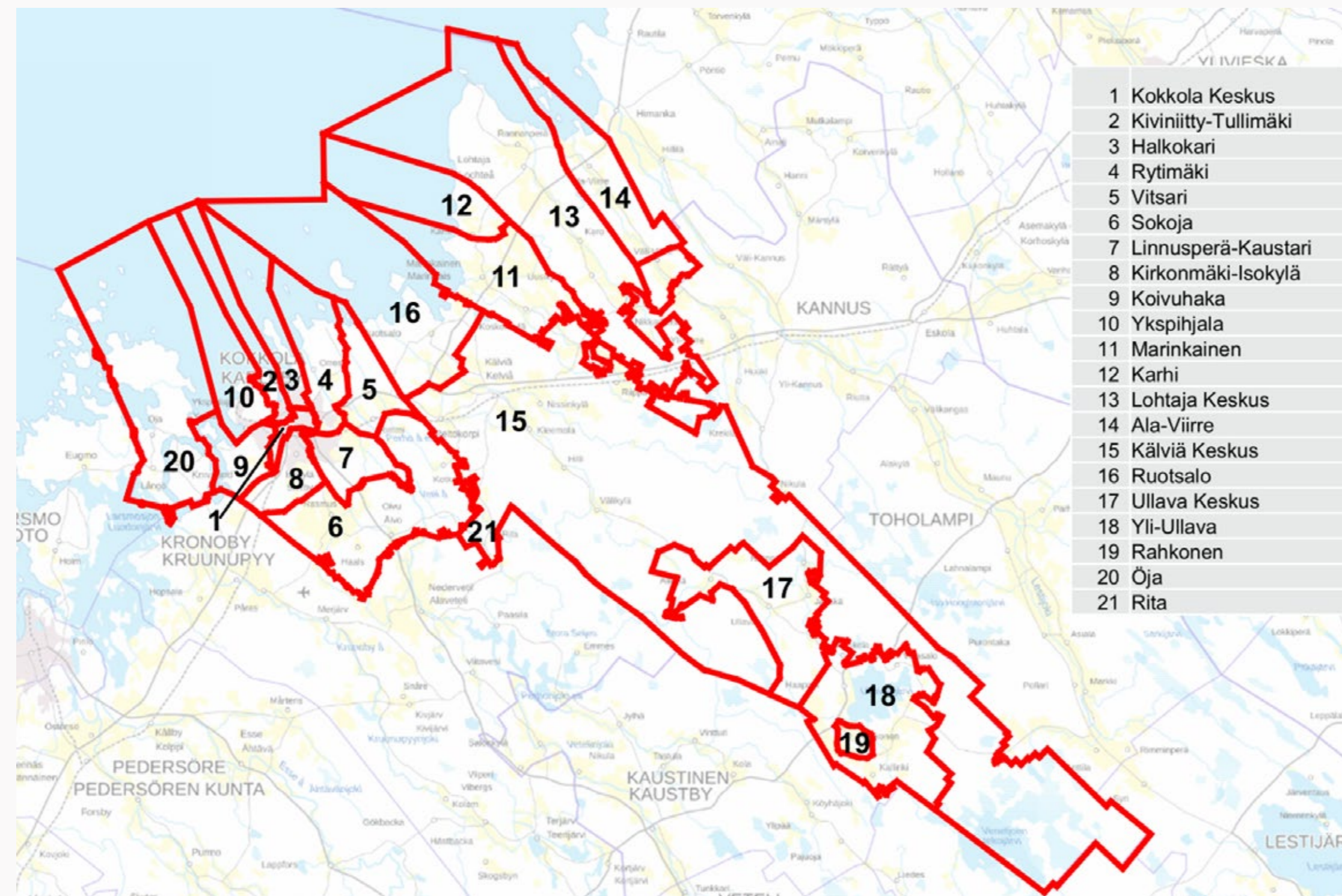
Lisä- ja tilastotiedot liite: sivut 33-34

Aluekohtainen tieto hyvinvoinnin johtamisen tukena

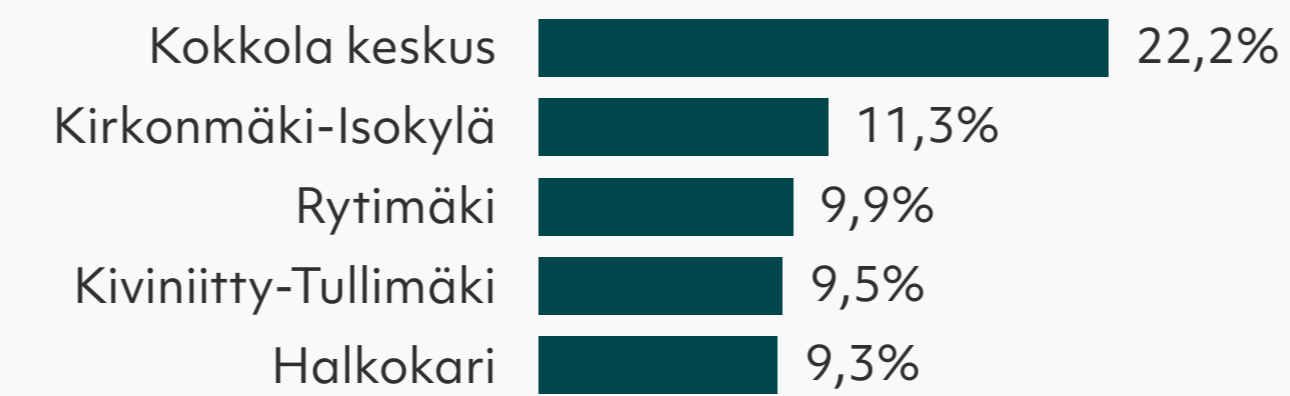
- Suurin osa Kokkolan asukkaista asuu keskustassa, Kirkonmäen / Isokylän alueella, Rytimäellä, Kiviniityssä / Tullimäellä ja Halkokarilla.
- Eniten 0–12 vuotiaita lapsia on Kirkonmäen / Isokylän alueella. Myös keskustassa, Rytimäessä ja Halkokarilla lasten osuus on yli 10 prosenttia.
- Nuoria 13–19 vuotiaita asuu puolestaan eniten keskustassa, Kirkonmäen / Isokylän alueella ja Rytimäessä.
- Yli 70-vuotiaita asuu eniten Kokkolan keskustassa.

Eri alueiden asukkaiden ikäjakauman perusteella kaupungin hyvinvointia ylläpitäviä palveluiden ja toimintojen sijaintia voidaan suunnata oikeille alueille.

Kartta: Kokkolan postinumeroalueet. Kokkolan kaupunki

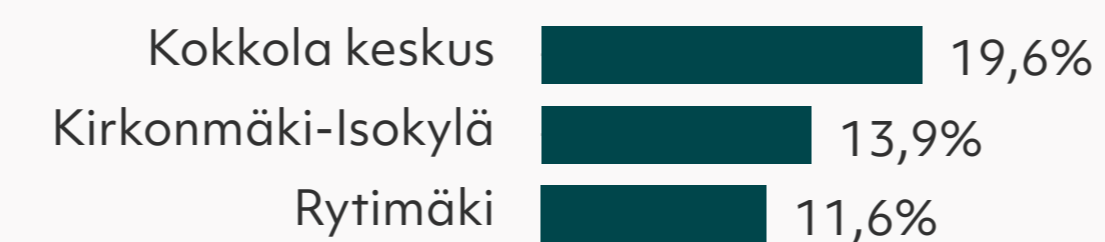
Asukkaat, % kaikista asukkaista

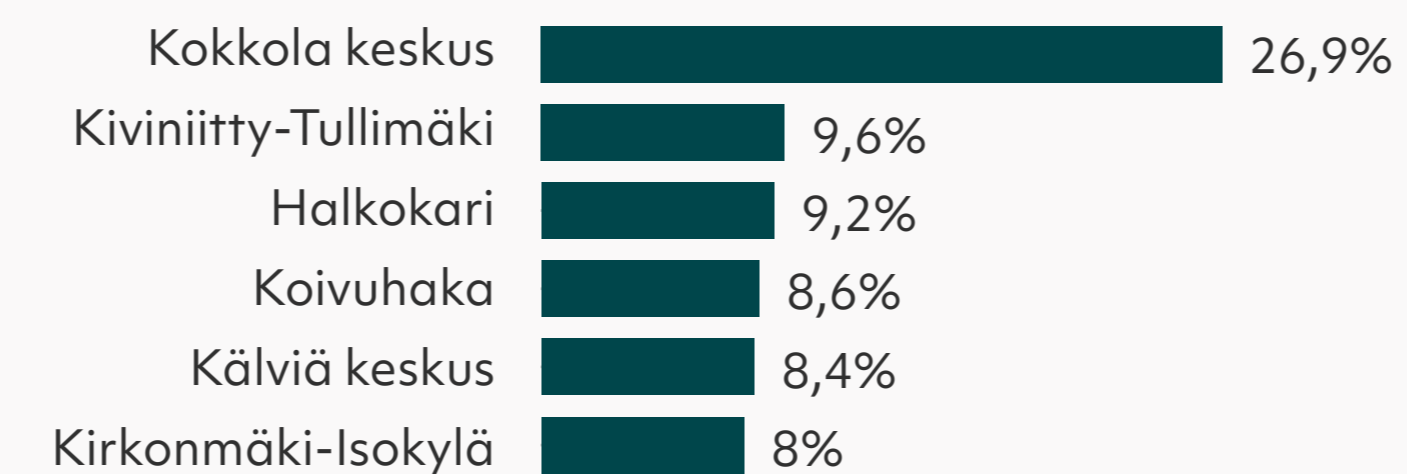
Eniten 0-12 v %

Eniten 13-19 v %

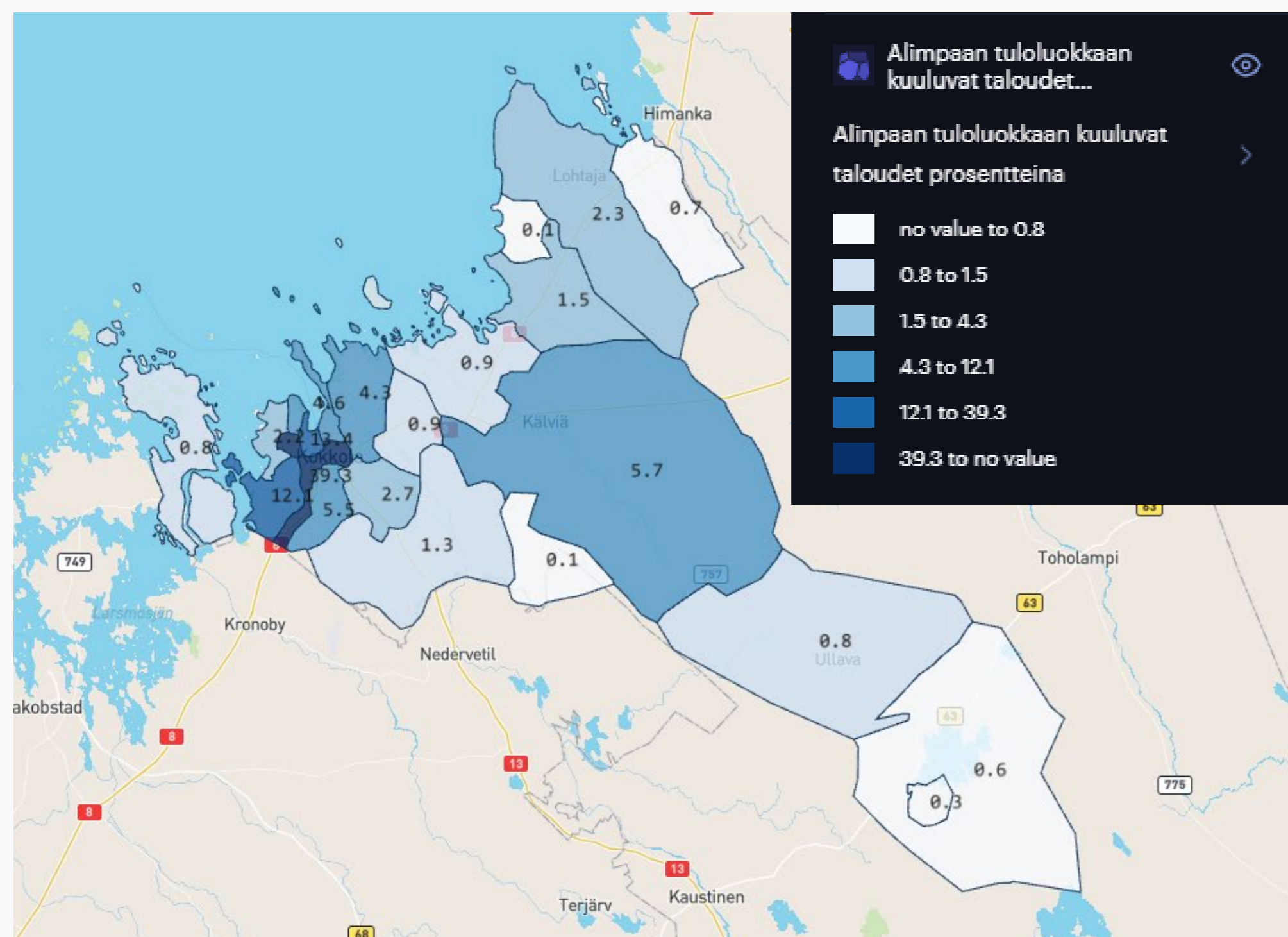
Eniten yli 70 v %

Lisä- ja tilastotiedot liite: sivu 36

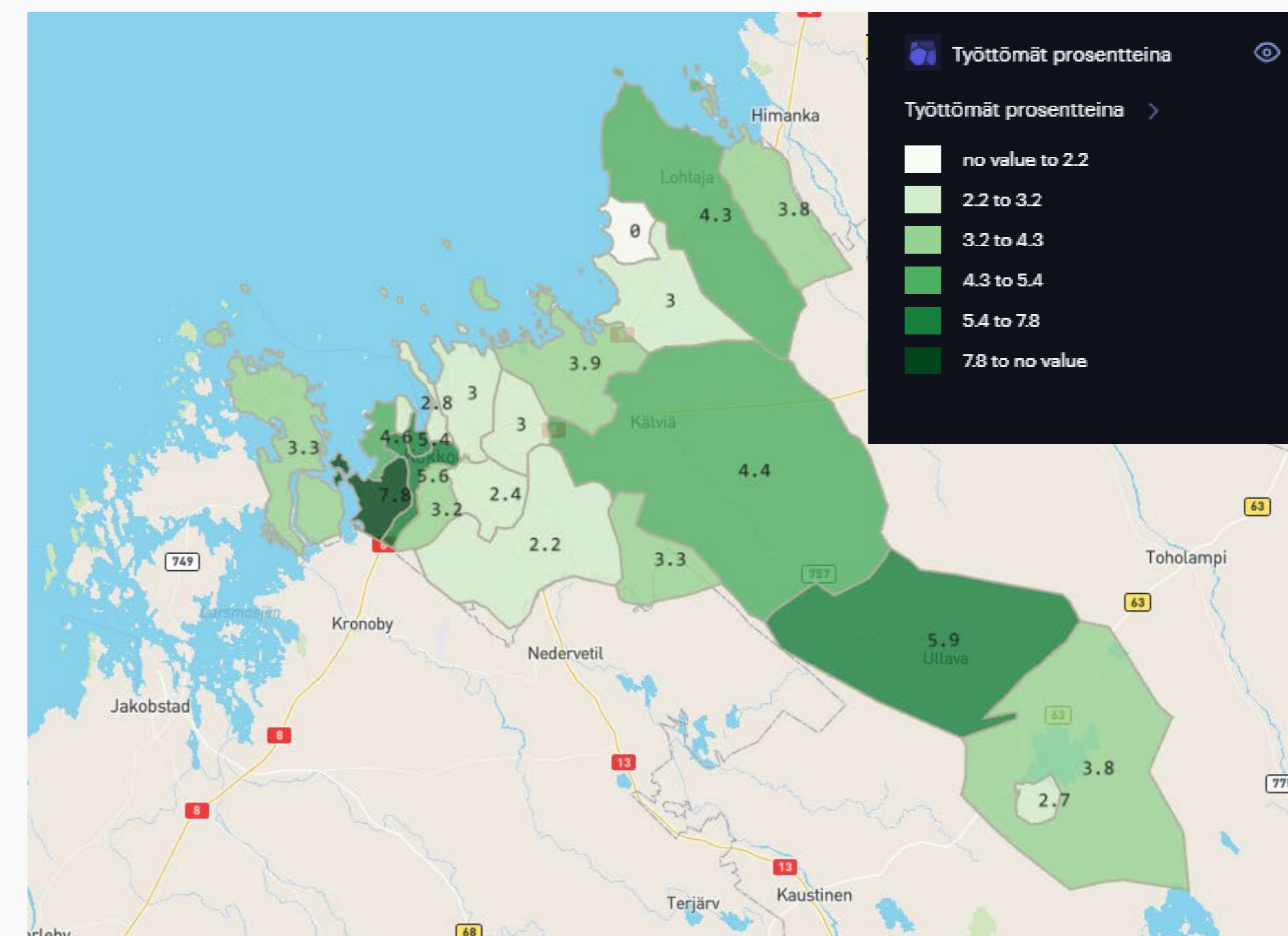
Lähde:
Tilastokeskus, Paavo – tilastotietoa postinumeroalueittain, 2025

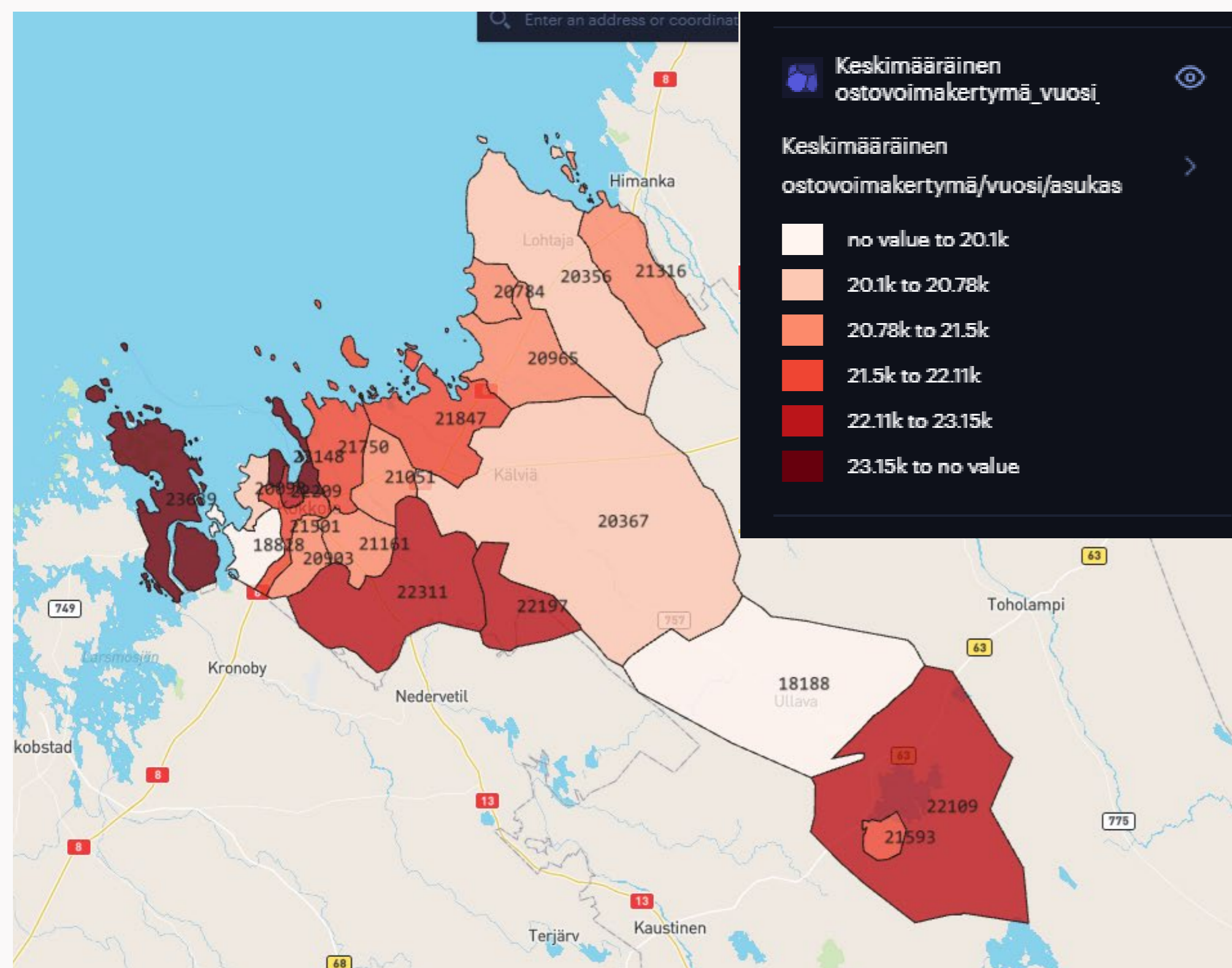
Kuva: Foursquare Studio. Alimpaan tuloluokkaan kuuluvat taloudet prosentteina

Alimpaan tuloluokkaan kuuluvia talouksia on selkeästi eniten Kokkolan keskustan alueella.

Kuva: Foursquare Studio. Työttömät prosentteina

Suurin työttömien osuus on Koivuhaassa, Ullavan keskustassa, Kokkolan keskustassa ja Kiviniityssä/Tullimäessä.

Kuva: Foursquare Studio. Keskimääräinen ostovoimakertymä vuosi

Heikoin ostovoima on Ullavan keskustassa ja Koivuhaassa. On kuitenkin tärkeää huomata, että ostovoima on yleisestikin Kokkolassa suhteellisen alhainen. Suurimassa osassa Kokkolaa keskimääräinen ostovoimakertymä on noin 20 000–22 000 € / asukas / vuosi.

Kokkolassa ei ole havaittavissa voimakasta segregatiokehitystä eli eriytymistä eri asuinalueiden välillä ja siksi asuinalueiden eriytyminen ”hyviin ja huonompiin” on vältettävissä.

Lisä- ja tilastotiedot liite: sivu 33-34

Sähköinen kartta-aineisto:

<https://studio.foursquare.com/map/public/894a7941-6a1d-47f0-9156-a93604d2caac/embed>

Selitelatissa (legend) jokaisella teemalla on ”silmä”, jota klikkaamalla ko. aineiston voi laittaa näkyville tai sammuksiin.

Lähde: Tilastokeskus, Paavo – tilastotietoa postinumeroalueittain, 2025

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen johtaminen kunnassa

Kunnan HYTE-kerroin

Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen asteikolla 0–100.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin (HYTE-kerroin) on kannustin, joka tarkoittaa, että kunnille ja hyvinvointialueille jaettavan valtion rahoituksen suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Palkitseminen laadukkaasta ja vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys.

	2018	2020	2021	2022	2023	2024
Kokkola	64	70	68	72	71	63
Mikkeli	62	66	64	68	69	62
Porvoo	60	67	59	62	73	68
Seinäjoki	61	74	66	72	70	60

Kokkolan HYTE-kerroin vuonna 2024 oli 63. Kokkolassa ja kaikissa verrokkikunnissa HYTE-kerroin laski 5–10 % vuodesta 2023.

Kunnan HYTE-työn aktiivisuus

Indikaattori on neljän kokonaisuuden (Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa – TEA, Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA ja Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perusopetuksessa - TEA) pistemäärien keskiarvo asteikolla 0–100.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kokkola	72	74	75	75	74	74	74	79	79
Mikkeli	71	71	76	76	76	76	77	74	72
Porvoo	72	78	74	77	79	71	70	73	75
Seinäjoki	69	72	73	65	67	75	78	75	73

Kokkolan HYTE-työn aktiivisuutta kuvaava pistemäärä on kehittynyt vuodesta 2016 lähtien ja vuonna 2024 pistemäärä oli 79. Pistemäärä on parempi kuin verrokkikunnissa.

Kokkolan HYTE-kerroin vuonna 2024

63

Kokkolan HYTE-työn aktiivisuus
kehittynyt vuodesta 2016 lähtien.
Vuonna 2024 pistemäärä oli

79

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

100

Indikaattori ilmaisee toimiiko kunnassa erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. 100 pistettä = kyllä, 0 = ei.

Kokkolan kaupungilla on hyvinvointikoordinaattori.

Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle

100

Indikaattori ilmaisee, onko kunnassa raportoitu väestöryhmien välisiä terveyseroja valtuustolle esimerkiksi sosioekonomisen aseman, koulutuksen tai sukupuolen mukaan. 100 pistettä = kyllä, 0 = ei.

Kokkolassa väestöryhmien välisiä terveyseroja on raportoitu valtuustolle hyvinvointikertomuksessa ja vuosittaisissa raporteissa.

Ennakoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa

100

Indikaattori ilmaisee, onko kunnassa tehty hallinnollinen päätös ennakoarvioinnin (EVA) käytöstä kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa (esim. sukupuolivaikutukset, lapsivaikutukset, sosiaaliset vaikutukset, mielenterveysvaikutukset, eri väestöryhmiin kohdistuvat vaikutukset, vaikutukset alueellisiin eroihin).

Kokkolassa ennakoarviointi on käytössä.

Lähde: THL, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa -tiedonkeruu

Laadullinen itsearviointi

Kunnan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu ja hyödyntäminen -itsearviointi

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiseen on riittävät voimavarat (hyvinvointikoordinaattori ja HYTE-työryhmä).

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiseen liittyvästä yhteistyöstä ja osallisuudesta on kerrottu edellä hyvinvointityön prosessin kuvauksen yhteydessä.

Valmisteluaikataulu

Laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu aloitetaan kuntavaalien jälkeisenä syksynä, kun uusi kaupunginvaltuusto on aloittanut toimintansa. Se pyritään saamaan valmiiksi syksyn aikana. Vuotuinen hyvinvointiraportti kaupunginvaltuustolle sijoittuu kevääseen, yleensä huhti-toukokuulle.

Käsittely- ja hyväksymisprosessi

Hyvinvointikertomuksen valmistuttua se esitellään kaupungin johtoryhmälle, joka päättää kertomuksen hyväksymisaikataulusta. Hyvinvointikertomus käsitellään kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

Tuloksista raportointi asukkaille ja poliittisille päättäjille

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma julkaistaan kaupungin verkkosivuilla ja niistä kerrotaan sosiaalisen median kanavilla ja tiedotteissa.

Miten hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa on hyödynnetty kunnan strategian laadinnassa?

Strategian ja hyvinvointisuunnitelman laatiminen etenevät samanaikaisesti ja niiden laadinnassa voidaan käyttää osittain samoja materiaaleja.

Strategiapäällikkö kuuluu HYTE-työryhmään, joten hänellä on ajantasainen tieto hyvinvointiasioista. Hyvinvointikoordinaattori on mukana strategiatyöpajoissa ja voi nostaa niissä esiin tärkeitä hyvinvointiteemoja.

Miten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet näkyvät kunnan toiminta- ja talousasiakirjoissa?

Toimenpiteet on yhdistetty myös strategisen johtamisen työkalu Targetoriin kirjattuihin toimenpiteisiin. Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty vastuutaho sekä tapa, jolla toteutumista voidaan seurata vuositasolla. Vuosittaisessa tarkastelussa on mahdollista lisätä uusia toimenpiteitä ja poistaa toteutuneita, valmiiksi saatuja toimenpiteitä. Huomioitavaa on myös Targetoriin tehtävien muutosten päivittäminen hyvinvointisuunnitelmaan.

Miten hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa on hyödynnetty yhdyspintapalvelujen kehittämisessä?

Hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä, joiden avulla edistetään yhdyspintapalvelujen kehittämistä.

Miten hyvinvointialue tukee kunnan hyvinvointikertomustyötä?

Osallistamalla kokouksiin, tarjoamalla tietoa, tukea ja neuvontaa.

Miten kunnan hyvinvointikertomustyö tukee hyvinvointialueen hyte-työtä?

Hyvinvointikertomusta varten kerätyt tiedot ovat hyvinvointialueen hyte-työn käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Miten hyvinvointisuunnitelmaa lähdetään toteuttamaan hyvinvointikertomuksen pohjalta?

Hyvinvointikertomuksesta nouseisiin asukkaiden hyvinvointiin liittyviin huolenaiheisiin kiinnitetään huomioita hyvinvointisuunnitelman tavoitteissa ja toimenpiteissä. Toimenpiteistä pyritään tekemään mahdollisimman selkeitä ja tarkkoja.

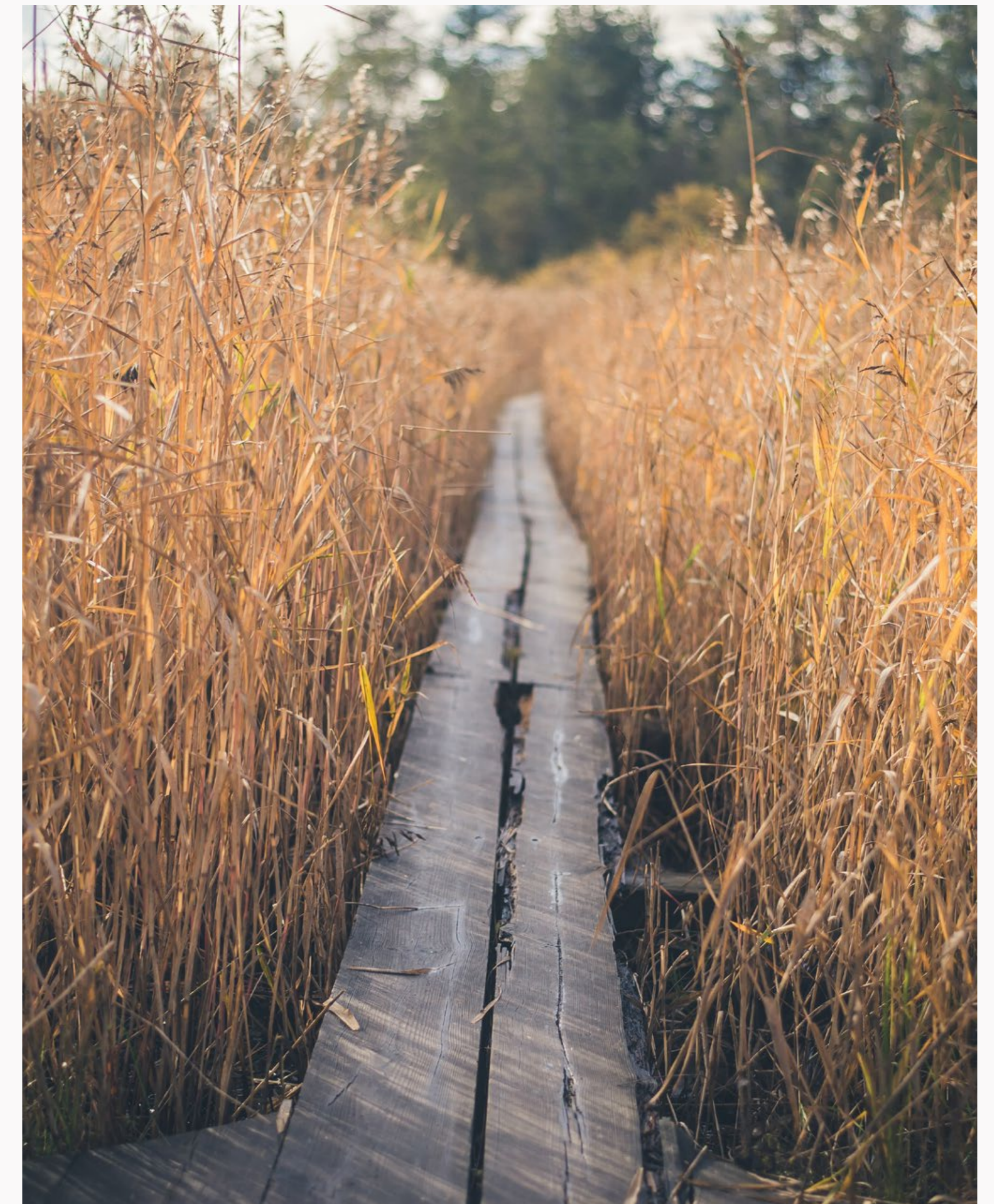
Onko hyvinvointisuunnitelma loogisesti etenevä kokonaisuus (tavoitteet – toimenpiteet – mittarit)?

Hyvinvointisuunnitelmassa on tavoitteet, toimenpiteet joilla tavoitetta edistetään sekä seuranta, jolla toimenpiteiden

toteutumista seurataan.

Miten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden onnistumista seurataan (esim. vuosittainen raportointi valtuustolle, tilinpäätös, tarkastuslautakunnan raportti tms)?

Toimenpiteiden edistymistä seurataan raportoimalla vuosittain valtuustolle sekä pyynnöstä tarkastuslautakunnalle

Kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen työn rakenne, resurssit ja prosessit -itsearviointi

Kokkolassa kaupungin hallintosäännön mukaan *”Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kaupungin ehkäisevästä päihdetyöstä sekä koordinoi kaupungin hyvinvointityötä ja siihen liittyvää yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.”*

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen hallinnossa työskentelee yksi kokopäiväinen hyvinvointikoordinaattori, joka samalla koordinoi myös Kokkolan Lapsiystävällinen kunta -työtä. Johtamisvastuu HYTE-toiminnasta on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtajalla.

Koordinaattorin työtä tukee ja ohjaa monialainen 21-jäseninen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä (HYTE-ryhmä). Sen puheenjohtajana toimii kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja, sihteerinä hyvinvointikoordinaattori. HYTE-työryhmässä on kaupungin keskeisten toimialojen ja vastuualuiden sekä hyvinvointialue Soiten ja Kokkolan nuorisovaltuuston edustus. HYTE-ryhmä kokoontuu keskimäärin 4–6 kertaa vuodessa ja käsittelee ajankohtaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä asioita.

Yhteistyö ja asukkaiden osallisuus

Yhteistyötä järjestöjen ja yhdistysten kanssa tehdään esimerkiksi liikunnan, kulttuurin, nuorisotyön, mielenterveystyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn saralla. Järjestö- ja yhdistystoimintaa tuetaan avustuksilla ja erityisavustuksilla. Koulujen ja päiväkotien liikunta-tilat ovat maksuttomia yhdistyksille, jotka järjestävät liikunta-harrastuksia lapsille.

Yhteistyötä poliisin kanssa tehdään esimerkiksi nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Seurakunnan kanssa toimimme yhteistyössä tällä hetkellä hyvinvointialueen omaishoitajien tukimallia kehittävässä hankkeessa.

Lapsi- ja nuorisovaltuusto ovat keskeisiä yhteistyökumppaneita, jotta lasten ja nuorten osallisuus toteutuu ja tarpeet välittyvät

kaupungin HYTE-työhön. Vanhus- ja vammaisneuvosto sekä monikulttuurisuusneuvosto osallistuvat hyvinvointisuunnitelmatyöhön. Niitä kuullaan myös muiden asioiden osalta. Kaupunki toteuttaa useita asukaskyselyitä, jotka liittyvät muun muassa puisto- ja viheraluesuunnitteluun, kaupunkisuunnitteluun, koulujen ja päiväkotien toimintaan tai muihin kaupungin palveluihin. Kuntalaiset voivat antaa jatkuvaa, spontaania palautetta, kehittämisideoita, ruusuja tai risuja sähköisessä palautekanavassa.

Hyvinvointialue yhteistyökumppanina

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeää hyvien käytäntöjen, hyvinvointitiedon ja tarpeellisten resurssien jakamiseksi. Keski-Pohjanmaan kuntien ja hyvinvointialueen välillä on vilkasta toimintaa monella eri saralla. Kuntien hyvinvointityön koordinoijien ja Soiten välisiä hyvinvoinnin ja ehkäisevän päihdetyön kokouksia järjestetään säännöllisesti. Olemme mukana yhteisissä hankkeissa ja koulutuksia toteutetaan yhteistyössä.

Esimerkkejä muusta yhteistyöstä:

- Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut tekevät yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa niin oppilashuollon, kouluterveyden kuin lapsi- ja perhesosiaalityönkin osalta.
- Liikuntapalvelut tekevät yhteistyötä liikuntaneuvonnassa huolehtien Soiten kautta ohjautuvista asiakkaista.
- Yhteistyötä tehdään myös kaupungin asukkaiden digituen suhteen.

Hyvinvointialue koordinoi hyvinvointisuunnittelun yhteistyötä. Tavoitteena on, että Keski-Pohjanmaan kunnilla ja hyvinvointialueella on yhteisiä tavoitteita hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyö ja yhteiset tavoitteet tehostavat tavoitteisiin pyrkimistä ja tuovat hyvinvoinnin- ja terveydenedistämistyötä paremmin näkyväksi koko alueella Hyvinvointialue tarjoaa kunnille myös tietoa hyvinvointisuunnittelun tueksi.

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA) asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa

Päätösten vaikutusten ennakoarviointeja on tehty Kokkolassa jo pitkään, esim. lapsivaikutusten arvioinnit ja maankäyttö- ja rakennuslain mukainen vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa. Yhtenäinen ohje päätösten vaikutusten ennakoarvioinnille valmistui syksyllä 2025 aikana. Ohjeistuksen avulla toimintatavat vaikutusten ennakoarvioinnissa voidaan yhtenäistää.

Kehittäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laaja-alaisen tehtäväkentän kattamiseksi useissa kunnissa työskentelee hyvinvointikoordinaattorin lisäksi esimerkiksi osallisuuskoordinaattori, ehkäisevän päihdetyön koordinaattori, järjestöyhteistyön koordinaattori ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoordinaattori. Kokkolassa nämä työtehtävät on joko hajautettu laajemmalle organisaatiolle tai niitä hoidetaan oman toimen ohessa. Jatkossa tulisikin kiinnittää huomiota siihen, että näiden tehtävien hoitaminen olisi selkeästi suunniteltua ja niihin olisi kylliksi resursseja.

Kunnan ehkäisevä päihdetyö ja sen rakenteiden vahvuus -itsearviointi

Johtamisvastuu

Lakisääteinen ehkäisevän päihdetyön toimielin on kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Nuorisopalvelut vastaavat kaupungin ehkäisevästä päihdetyöstä.

Koordinaatio

Nuorten elinolojen koordinaattori vastaa ehkäisevän päihdetyön koordinoinnista. Tehtäviä ei ole virallisesti määritelty. Ehkäisevälle päihdetyölle ei ole perustettu erikseen monialaista toimeenpanevaa työryhmää.

Suunnitelmallisuus

Ehkäisevän päihdetyön toimenpiteitä on sisällytetty hyvinvointisuunnitelmaan. Yksittäisiä tavoitteita on myös nuorisopalveluiden vastualueen kehittämissuunnitelmassa ja talousarviossa.

Ehkäisevän päihdetyön toimivuus ja tuloksellisuus

Nuoriso painottuvat kohderyhmänä. Eri toimijat tekevät itsenäisesti ehkäisevää päihdetyötä. Yhteinen kokonaissuunnittelu sekä seuranta ja arviointi puuttuvat. Päihdetyön taloudelliset resurssit on sisällytetty nuorisopalveluiden talousarvioon.

Ehkäisevän päihdetyön menetelmiä

Jalkautuva nuorisotyö, Ankkuri-toiminta, Kokkolan kaupunki on savuton työpaikka, kouluilla on omat päihdesuunnitelmat (67 %:lla v. 2023).

Mitä asiantuntijatuesta ehkäisevässä päihdetyössä on sovittu kunnan ja hyvinvointialueen välillä

Hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön koordinaattori koordinoi alueellisesti ehkäisevää päihdetyötä. Tietoa jaetaan alueellisissa kokouksissa. Yhteistyötä tehdään ehkäisevän päihdetyön viikon ym. teemaviikot ja – kuukausien puitteissa. Kaupungin ja hyvinvointialueen välillä tehdyissä HYTE-sopimuksissa määritellään tarkemmin kunnan ja hyvinvointialueen roolit ehkäisevän päihdetyön osalta.

Kehitettävää

Ehkäisevän päihdetyön työryhmän perustaminen ja suunnitelmallisuuden lisääminen.

Kokkolan kaupunki - Karleby stad

Hetki sitten · 🌐

FI/SVE

Ehkäisevän päihdetyön viikkoa vietetään 4.-10.11. Viikon aiheena ovat nikotiinipussit ja sähkötupakka. Kokkolan kaupunki on mukana järjestämässä aiheen tiimoilta seuraavia tapahtumia:

- 🚫 Uusia nikotiinituotteita käsittelevä Keski-Pohjanmaan alueellinen vanhempainilta
- 🚫 Uusia nikotiinituotteita käsittelevä koulutus Keski-Pohjanmaan nuorten parissa toimiville ammattilaisille ja urheiluseuroille sekä muiden järjestöjen edustajille.

🚫 Lasten ja nuorten kehittyvät aivot ova... [Näytä lisää](#)

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN
JÄRJESTÖVERKOSTO

VAPET JA PUSSIT – NIKOTIINITUOTTEIDEN HAITAT NUORTEN ELÄMÄSSÄ

Vapet sisältävät monia haitallisia aineita ja raskasmetalleja, kuten lyijyä ja nikkeliä. Lisäksi niissä on samoja syöpävaarallisia yhdisteitä kuin tupakansavussa.

Kuvakaappaus Kokkolan kaupungin facebook julkaisusta

Kunnan yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja palveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden edistäminen -itsearviointi

Lakisääteinen toimintaa koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu (TAYV)

Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisten, julkista hallintotehtävää hoitavien yksityisten toimijoiden, koulutuksen järjestäjien, varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien sekä työnantajien tulee arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan.

Kokkolassa henkilöstöpalvelut huolehtivat TAYV-suunnittelusta työnantajan ominaisuudessa Varhaiskasvatusyksiköt ja koulut tekevät omat TAYV-suunnitelmansa. Myös yleinen kaupungin asukkaita koskeva TAYV-suunnitelma on tehty ja se on voimassa vuoden 2027 loppuun saakka.

Miten nykytilaa on arvioitu ja keitä osallistettu?

Kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisen yhteydessä käytiin läpi suunnitelman päivitykseen kiinteästi liittyvät ohjelmat ja dokumentit sekä keskeisten verrokkikuntien TAYV-suunnitelmat.

Lisäksi selvitettiin, miten Kokkolan TAYV-kehittämissuunnitelman 2019–2021 toimenpiteet ovat edistyneet, koottiin tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä keskeisiä tilastoja, kanteluita ja yhteydenottoja, toteutettiin kuntalaiskysely 13.–27.11.2023 ja henkilöstökysely 8.–31.1.2024.

Millaiset resurssit työllä on? Onko työlle nimetty koordinaattori ja työryhmä?

Työlle ei ole nimetty erikseen työryhmää tai koordinaattoria.

Miten kunnan ja alueen yhteistyö on varmistettu?

Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä asioita käsitellään jonkin verran hyvinvointialueen koordinoimassa Keski-Pohjanmaan HYTE- ja Ehkäisevän päihdetyönkokouksissa.

Miten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat linkittyvät muihin keskeisiin ohjelmiin ja prosesseihin?

Hyvinvointisuunnitelmassa on yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtäviä toimenpiteitä.

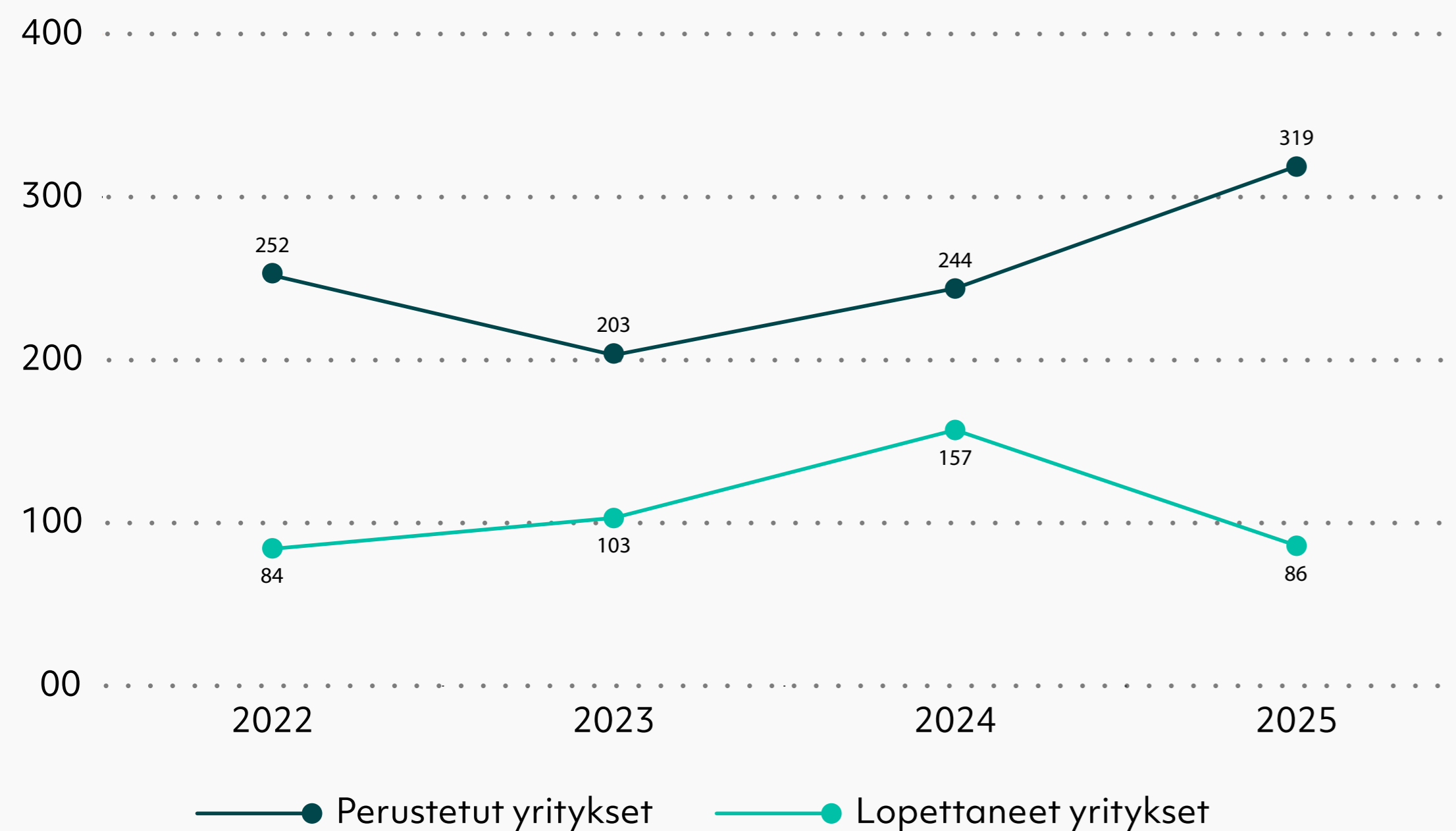
Kaupungin elinvoimaisuus -itsearviointi

Kokkolan alue on selviytynyt elinvoiman näkökulmasta tarkasteltuna suhteellisen hyvin koronapandemian jälkeisestä ajasta. Talouden yleisesti haastavasta tilanteesta huolimatta esimerkiksi yritysten konkurssien määrä on laskenut viime vuoteen verrattuna jopa 34 %.

Myös uusien perustettujen yritysten ja lopettaneiden yritysten suhde on kääntynyt positiiviseen suuntaan vuosien 2022 ja 2024 välillä.

Lopettaneiden yritysten määrä on vähentynyt ja uusien perustettujen yritysten määrä puolestaan on kasvanut edelleen vuoden 2025 aikana. Mikäli tämä kehitys jatkuu, sillä on myönteinen vaikutus paikalliseen työllisyysrakenteeseen ja investointikykyyn.

Kokkolassa perustetut ja lopettaneiden yritysten määrät

Lähde: Kokkolanseudun Kehitys, KOSEK (2025 tilanteet marraskuun lopussa)

Avoimien työpaikkojen määrän merkittävä väheneminen Kokkolassa on huolestuttavaa. Taustasyinä ovat sekä yleinen kysynnän vähenemisestä johtuva työvoiman tarpeen laskeminen sekä kohtaanto-ongelmista johtuvat rekrytointivaikeudet (työn vaatimukset ja työnhakijoiden osaaminen eivät kohtaa).

Kokkolan työttömyysaste on vaihdellut viimeisen 12 kuukauden aikana välillä 8,8–10,7 %. Tämä työttömyyden taso on haasteellinen etenkin, kun nuorten ja pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on huolestuttavan korkea. Rakenteellinen kohtaanto-ongelma vaatii edelleen aktiivisia koulutusratkaisuja sekä osaamispolkuja ja yhteistyötä yritysten sekä koulutusorganisaatioiden kanssa.

Työvoimapulaa ilmenee mm. puhtauspalveluissa, kodinhoitotehtävissä, varhaiskasvatuksessa sekä suurtalous- ja ravintola-alan tehtävissä. Myös tietyissä teknisten alojen ja terveydenhuollon erityistehtävissä työvoiman löytäminen on haastavaa, koska osaavia työnhakijoita ei työmarkkinoilla ole.

Vaikka työpaikkaomavaraisuus Kokkolassa on hyvä, laskenut työllisyysaste ja kasvanut työttömyys painavat verotuloja sekä nostavat sosiaalikuluja. Kuntatalouden heikentyminen rajoittaa palvelujen ylläpitoa ja uusia

Konkurssien määrä laskenut 34%

Maahanmuuttajien kotouttamisen edistäminen -itsearviointi

Kotoutumisen alkuvaiheen palvelut kunnassa

Kotoutumisen alkuvaiheen asiakkaita ovat

- kotoutumisajalla olevat kiintiöpakolaiset,
- kotikunnan saaneet tilapäistä suojelua saavat
- turvapaikan saaneet.

Asiakkaille laaditaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelma. Työttömille työnhakijoille kotoutumissuunnitelman laatii Keski-Pohjanmaan työllisyyspalvelut. Alkuvaiheen palveluissa asiakkaita avustetaan esimerkiksi asumiseen ja talouteen liittyvissä asioissa, oleskelulupien, matkustusasiakirjojen ja perheenyhdistämisen hakemisessa sekä viranomaisasioinnissa. Palveluissa tuotetaan myös monikielistä yhteiskuntaorientaatiota työttömille työnhakijoille sekä työvoiman ulkopuolisille asiakkaille.

Welcome Office tarjoaa ohjausta ja neuvontaa kaikille maahan muuttaneille henkilöille.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite vastaa oleskeluluvan saaneiden pakolaisten ja kiintiöpakolaisten sote-palveluista.

Kunnan peruspalveluiden soveltuminen maahanmuuttajille

Palveluita on kehitetty kielivalikoimaa lisäämällä, jotta maahan muuttaneet löytävät tarvittavat kunnan peruspalvelut. Kotoutumispalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä sivistyspalveluiden kanssa, jotta asiakasperheiden lapset pääsevät varhaiskasvatukseen tai kouluun. Esimerkiksi kotoutumis- ja sivistyspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä

Kotoutumisen strateginen kehittäminen kunnassa

Tällä hetkellä kotoutumispalveluissa työskentelee kotoutuspäällikön lisäksi 4 henkilöä, joista yksi Welcome Officessa.

Kunnan kotoutumispalvelujen piirissä on kaiken ikäisiä ja eri elämänvaiheessa olevia asiakkaita. Kotoutumista tuetaan yhteisöön kuulumisen ja yhteiskuntaan orientoitumisen keinoin. Sujuva kotoutuminen edistää osaltaan maahan muuttaneiden työllistymistä.

Koko kaupunkiorganisaation ja luottamushenkilöiden tietoisuuden lisääminen kotoutumisesta ja kotoutumispalveluista on tärkeää myös kotoutumisen strategisen kehittämisen kannalta.

Laaja-alainen yhteistyö kuntaorganisaation ulkopuolella

- Hyvinvointialue
- Babandon ryhmäkoti
- Perheryhmäkoti Ohana
- Kotokunta
- Spr/Yhteisölähtöisen kotoutumisen hanke
- Ehjä ry
- Kokkolan suom. srk
- Alueen eri oppilaitokset
- Pohjanmaan ELY-keskus

Etniset suhteet, osallisuus sekä kielen ja kulttuurin ylläpitäminen ja kehittäminen

Keväällä ja kesällä 2024 kysyttiin maahan muuttaneiden ajatuksia hyvistä väestösuhteista. Esiin nousivat asuttaminen ja sen tuomat lieveilmiöt. Tällä hetkellä suurin osa kotoutumispalvelujen asiakkaista asuu Koivuhaassa, ja keskittyminen tuo haasteita. Asuntojen sijoittuminen eri puolille Kokkolaa vähentäisi osaltaan asuinalueiden eriytymiskehitystä, segregatiota. Segregaation myötä asuinalueiden väestörakenne eriytyy, ja hyvä- ja huono-osaisuus keskittyvät eri alueille.

Kotoutumispalveluiden asiakkaat haluavat myös päästä kohtamaan kokkolalaisia ja tutustumaan uusiin ihmisiin. Kohtaamisten mahdollistaminen ja edistäminen olisikin tärkeää.

Kotoutuspäällikkö on jäsenenä Pohjanmaan etnisten suhteiden neuvottelukunta Etnossa. Sen päätarkoitus on mahdollistaa vuoropuhelu, säännöllinen yhteistyö ja parempi ymmärrys maahanmuuttajien, etnisten vähemmistöjen, viranomaisten, poliittisten puolueiden ja kansalaisjärjestöjen välillä.

Työnantajapolitiikka, kunnan henkilöstö ja osaamisen kehittäminen

Kotoutumispalveluiden asiakkaista monet ovat koulutettuja ammattilaisia, mutta silti he eivät työllisty tai saa työharjoittelupaikkaa Kokkolasta. Tämä on myös suuri syy siihen, minkä vuoksi Kokkolaa ei koeta vetovoimaiseksi. Koulutetut ammattilaiset lähtevät isompiin kaupunkeihin työn perässä. Tähän asiaan tulisi kiinnittää huomiota.

Tehdyt hyte-toimet kaupungin eri toimialoilla

Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa

	2021	2023
Koko maa	65	66
KOKKOLA	44	50
Mikkeli	100	100
Porvoo	15	17
Seinäjoki	89	86

Prosenttiosuus kouluista, joissa laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa.

Lähde:
THL, Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen peruskouluissa -tiedonkeruu

Oppilaalle on varattu yli 25 minuuttia kouluruuan syömiseen

	2017	2019	2021	2023
Koko maa	30	29	20	22
KOKKOLA	31	36	16	17
Mikkeli	24	27	16	22
Porvoo	52	31	15	17
Seinäjoki	27	32	14	18

Prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa oppilaalle on varattu yli 25 minuuttia kouluruuan syömiseen.

Perusopetuslain (628/1998) pykälään 31 on kirjattu säädös tarjota oppilaille jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen, maksuton ateria. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 luvussa 5.5 (Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta) on kuvattu maksuttoman kouluruokailun järjestämisen periaatteet. Nämä periaatteet tulee ottaa huomioon, kun kouluruokailua järjestetään.

Lähde:
THL, Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen peruskouluissa -tiedonkeruu

Kokkolassa arvio sisältyy 50 % peruskoulujen laajoja terveystarkastuksia. Osuus on kasvanut vuodesta 2021. Vertailukunnista osuus on pienempi Porvoossa. Osuus on puolestaan suurempi muissa vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Kokkolan osuus on samaa luokkaa kuin vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

	2024
Koko maa	91
KOKKOLA	92
Mikkeli	89
Porvoo	98
Seinäjoki	90

Oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kouluista, joissa tarkastus on tehty kolmen vuoden sisällä. Kunta tarkastaa koulu ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin kolmen vuoden välein. Maksimipistemäärä on 100.

Kokkolan pistemäärä on samaa luokkaa kuin vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Lähde:
THL, Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen peruskouluissa -tiedonkeruu

Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset

	2024
KOKKOLA	76,3
Mikkeli	82,1
Porvoo	85,4
Seinäjoki	84,4

Varhaiskasvatukseen vuoden lopussa osallistuneiden 0–6-vuotiaiden lasten osuus (%). Indikaattori sisältää tiedot kunnallisista ja yksityisistä varhaiskasvatustoimijoista.

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista pedagogista toimintaa, joka edistää lapsen oppimista, hyvinvointia ja kehitystä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisten, emotionaalisten ja kognitiivisten taitojen kehittymistä. Varhaiskasvatus on tärkeä osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja edistää koulutuksellista tasa-arvoa. Siihen osallistuminen luo perustan elinikäiselle oppimiselle ja siitä hyötyvät kaikki lapset.

Vuoden 2024 tietojen mukaan Kokkolassa 0 – 6-vuotiaista varhaiskasvatukseen osallistui 76,3 %. Osuus oli hieman pienempi kuin vertailukunnissa.

Lähde:
Varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda

Nuorisopalvelut

Kunnallisella nuorisotyöllä on merkittävää vaikutusta nuorten hyvinvointiin ja se on koulujen monialaisen yhteistyön tärkeä kumppani. Nuorisotyöhön sisältyvät kouluissa ja oppilaitoksissa tapahtuva nuorisotyö, avoin nuorisotilatyö, nuorten harrastustoiminta, nuorten paikallinen järjestötoiminta, jalkautuva nuorisotyö, etsivä nuorisotyö sekä nuorten työpajatoiminta.

Nuorisopalveluiden saatavuus Kokkolassa on erittäin hyvällä tasolla.

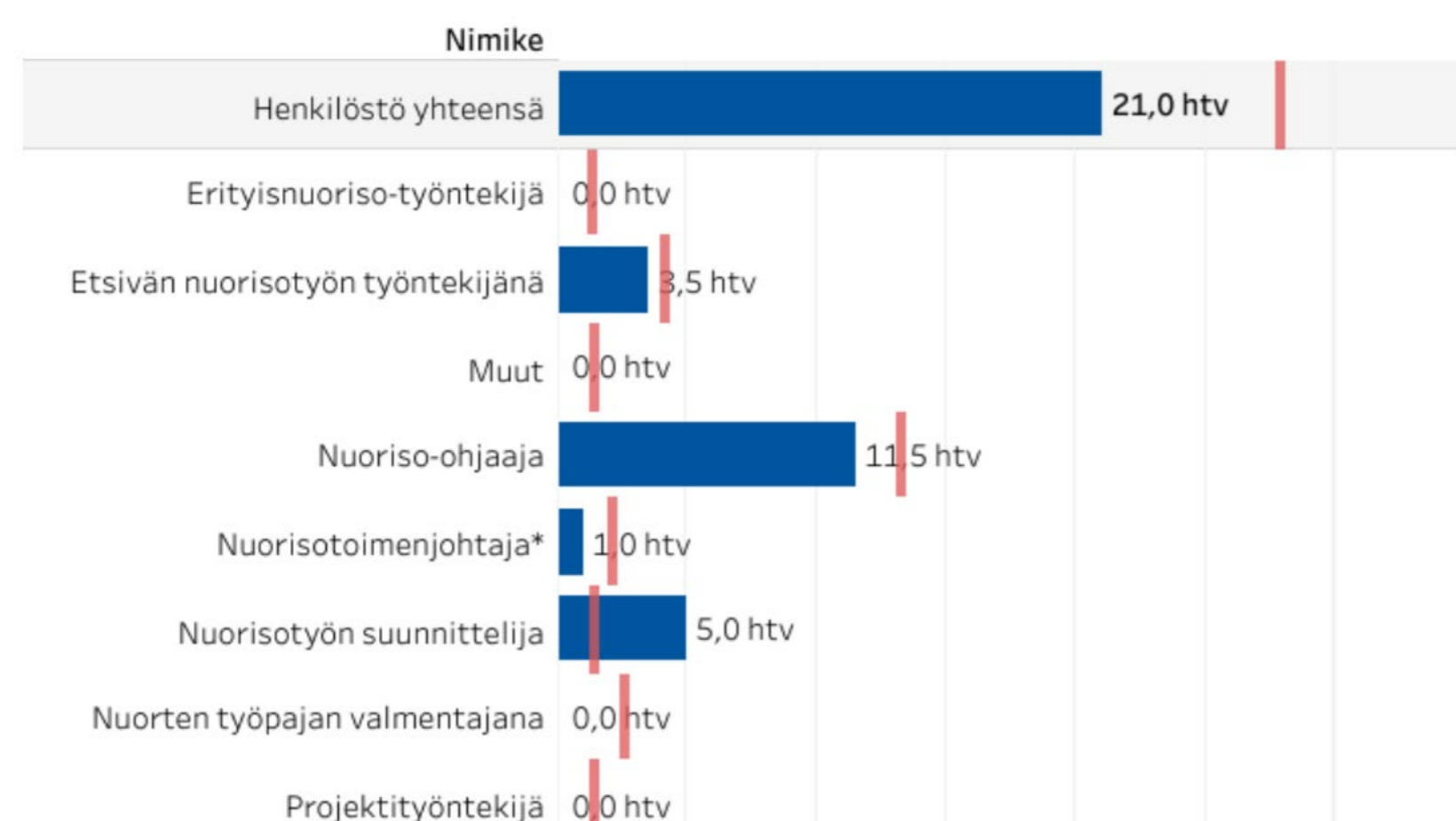
Nuorisopalvelujen toimintakate on 1,2 % koko kaupungin toiminta-katteesta (Tilinpäätös 2024). Kokkolan nuorisopalveluiden henkilötyövuodet jäivät kokonaisuudessaan koko maan keskiarvoa alemmalle tasolle.

Palveluiden saatavuus 2024

	Kokkola	Koko maa
avoin pienryhmä- tai kerhotoiminta	kyllä, 100 %	95 %
etsivä nuorisotyö	kyllä, 100 %	99 %
nuorisotyö peruskouluissa	kyllä, 100 %	96 %

Henkilötyövuodet nimikkeittäin: Kokkola, 2024

■ Vertailuarvo (htv jolla alueen henkilökunta vastaisi koko maan keskiarvoa)

Lähde:
Suomen Nuorisotyön tilastot

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden runsas käyttö on tutkitusti yhteydessä parempaan hyvinvointiin, osallisuuteen ja terveyteen. Kulttuurihyvinvointia tulee vahvistaa osana elintapaohjausta. Kulttuuriin osallistumisen ja luovan toiminnan on todettu tukevan yksilöllistä ja yhteisöjen hyvinvointia ja osallisuuden kokemusta. Kulttuuri- ja taidetoimintaan osallistuminen sekä kokijana että tekijänä voi ehkäistä lukuisia psyykkisiä ja fyysisiä sairauksia sekä hoitaa ja auttaa selviytymään useiden akuuttien ja kroonisten sairauksien kanssa.

Kokkola	2022
enintään 3 km päässä lähimmästä kirjastosta asuvan väestön osuus kunnassa %	75
enintään 20 km päässä teatterista asuvan väestön osuus kunnassa %	91
enintään 20 km päässä lähimmästä museosta asuvan väestön osuus kunnassa %	92

Pisteet 2025	Kokkola	Koko maa
Kulttuuritoimintaa ryhmille	25	92
Työttömät	0	90
Opiskelun tai työelämän ulkopuolella olevat nuoret	0	88
Erilaisissa laitoksissa asuvat	100	91
Paljon sosiaali- ja terveyspalveluja tarvitsevat kotona asuvat ikäihmiset	0	80
Maahanmuuttajataustaiset	0	90

Indikaattori ilmaisee, miten kunta huomioi tukea tarvitsevien, haasteellisessa elämäntilanteessa olevan väestön kulttuuriin osallistumisen mahdollisuuksia ja suuntaa palvelujaan näille ryhmille. Pisteytyksen perusteella Kokkolan tilanne näyttää monessa suhteessa huonommalta kuin koko maassa keskimäärin. Tämä johtuu kuitenkin siitä, että Kokkolassa kaupungin järjestämä kulttuuritoiminta on avointa kaikille ja pääsääntöisesti maksutonta eikä sitä ole erityisesti kohdennettu millekään ryhmälle. Kokkolassa on myös käytössä Kaikukortti, joka antaa tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleville nuorille, aikuisille, perheille ja ikäihmisille mahdollisuuden hankkia maksuttomia pääsylippuja erilaisiin kulttuuripalveluihin.

Lähde:
Kuntaliitto, Kuntien kulttuuritilastot KULTTI
THL, Kulttuuri kunnan toiminnassa -tiedonkeruu

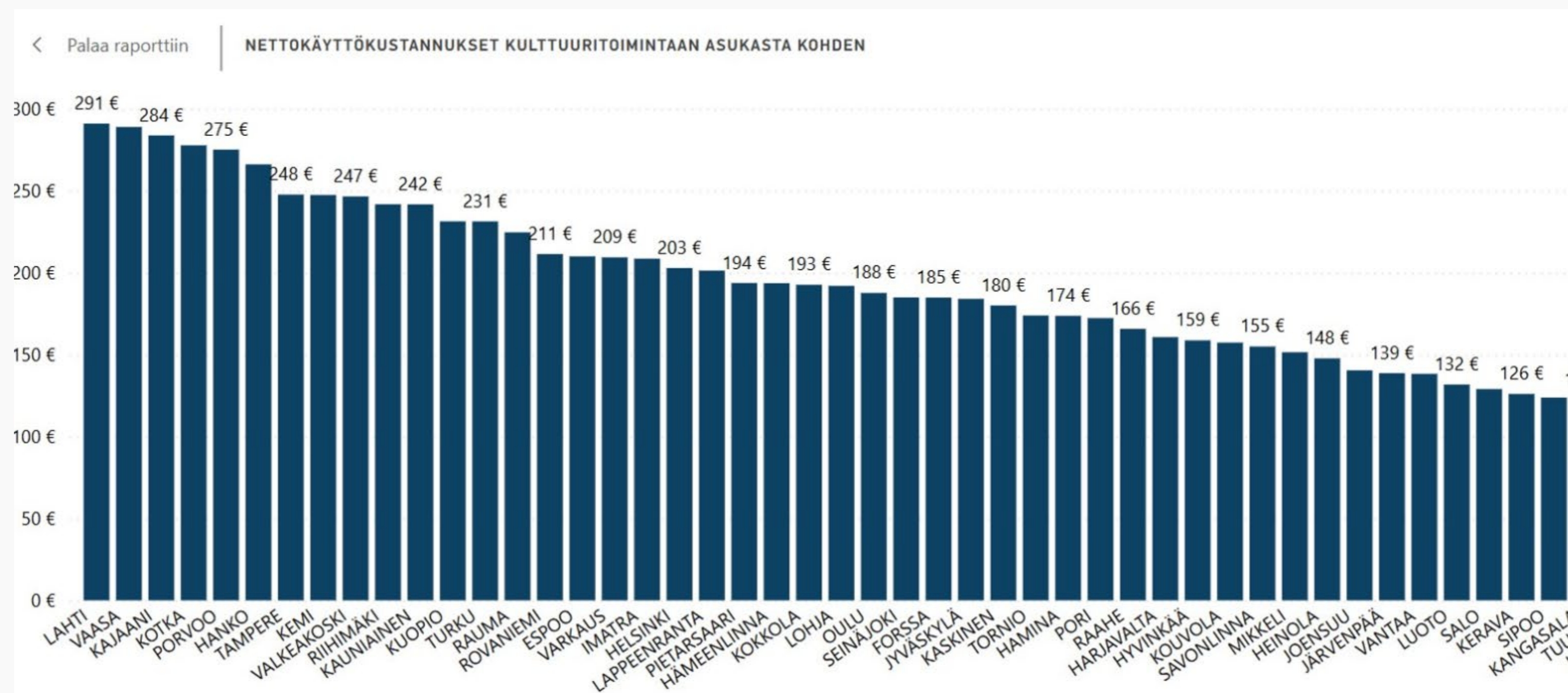
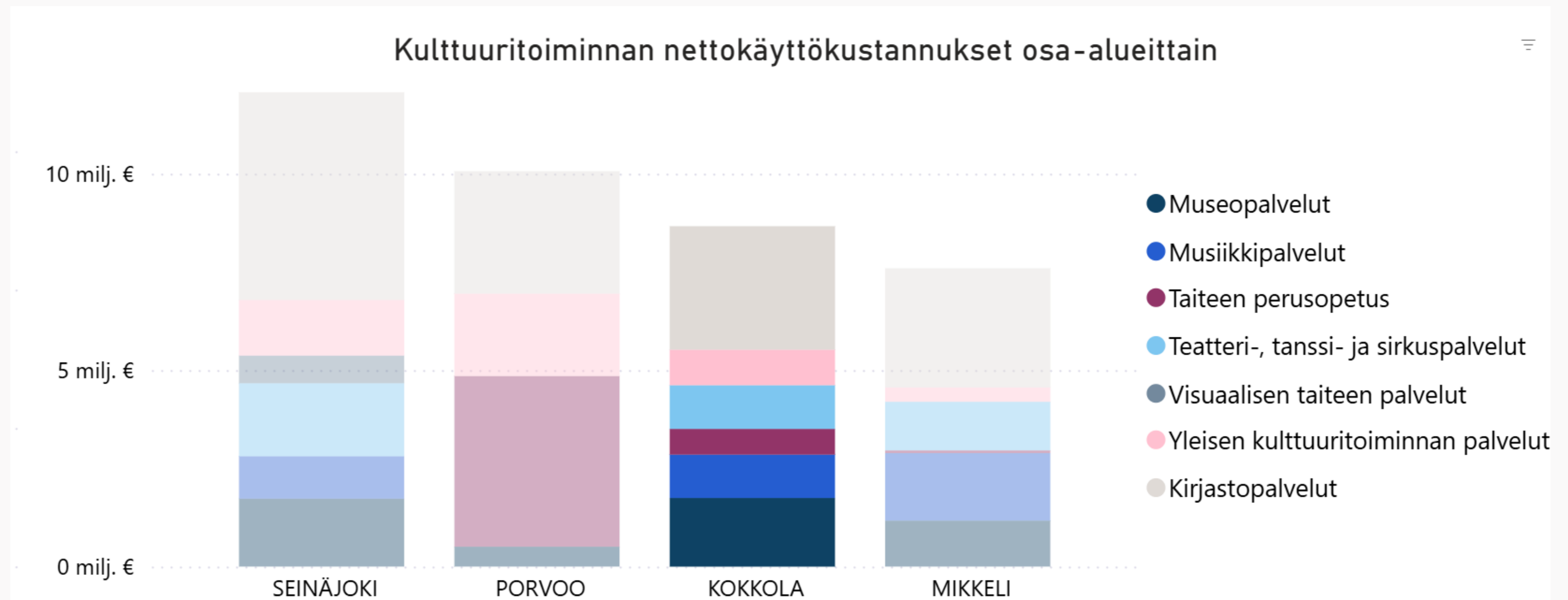
Kulttuuripalvelut kunnassa

Kuntien kulttuuritoiminnan kustannuksia kuvaavat indikaattorit ilmaisevat kunnan taloudellista panostusta kulttuuripalveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. **Verrokkikuntien suhteen nettokäyttökustannukset asukasta kohden ovat Kokkolassa toiseksi alhaisimmat.** Kaikissa vertailukunnissa on erilainen rakenne eri osa-alueiden kustannusten suhteen. Yhteistä kaikille on kuitenkin se, että kirjastojen nettokäyttökustannukset ovat suurimmat. Porvoossa puolestaan panostetaan taiteen perusopetukseen huomattavasti muita kuntia enemmän.

Kokkolassa avustukset muodostavat merkittävän osan kulttuuritoiminnan kustannuksista. Kokkolassa toimivat taidelaitokset kuten kaupunginteatteri, kamariorkesteri ja konservatorio ovat yhdistysten ylläpitämiä eikä suoraan kaupungin omaa toimintaa.

Verrokkikunnista Mikkeliissä kaupunginorkesteri on kaupungin omaa toimintaa, jolloin sen kustannukset eivät näy avustuksissa. Porvoossa puolestaan ei toimi lainkaan ammattiteatteria tai ammattiorkesteria.

Lähde:
Kuntaliitto,
Kuntien kulttuuritilastot KULTTI

Liikuntapalvelut

Liikunnalla on keskeinen rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä ja osallisuuden vahvistamisessa.

Liikuntapaikkojen ja reittien lukumäärä/1000 asukasta

Kokkolassa liikuntapaikkoja / 1000 asukasta on hieman vähemmän kuin Mikkelissä ja hieman enemmän kuin Seinäjoella tai Porvoossa. Reittien pituus / 1000 asukasta on pienempi Porvoossa ja Mikkelissä, kun taas Seinäjoella reittien pituus on kolminkertainen Kokkolaan verrattuna.

2023	Liikuntapaikkojen lkm/1000 asukasta	Reittien pituus km/asukas
Mikkeli	9,9	0,006
Seinäjoki	7,2	0,021
KOKKOLA	7,8	0,007
Porvoo	6,1	0,002

Liikuntatoimen toimintakulut ja investoinnit / asukas

Mikkelissä oli Kokkolaa pienemmät investoinnit, kun taas muissa vertailukunnissa investoinnit olivat Kokkolaa suurempia. Toimintakulujen osalta Kokkolan ja Seinäjoen summa on yhtenevä, kun taas muissa vertailukunnissa kulut ovat korkeammat.

2023	Investoinnit €/asukas	Toimintakulut €/asukas
KOKKOLA	14	137
Mikkeli	7	159
Porvoo	17	166
Seinäjoki	36	137

Lähde:
Lipas.fi-tietokanta

Kunnan järjestämien liikkumisryhmien osalta Kokkolan pisteet ovat hyvät. Kehittämistä on ainoastaan työttömien ja opiskelun ulkopuolella olevien nuorten ryhmätoiminnassa.

Liikkumisryhmät 2024, pisteet	Kokkola	Koko maa
Liikkumisryhmiä	Kyllä 100	97
Työttömille	0	69
Opiskelun ulkopuolella oleville nuorille	0	80
Ikääntyneille	Kyllä 100	98
Painonhallintaa tarvitseville	Kyllä 100	80
Seuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Kyllä 100	98

Liikunnan edistämisen TEA-pistemäärä: kuvaa liikunnan edistämisestä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämisasiäkkyyttä asteikolla 0-100. Pistemäärä kuvaa, miten hyvin terveydenedistämisasiäkkyyttä toteutuu kunnassa. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista.

Kokkolan pistemäärä on parempi kuin koko maassa keskimäärin ja parempi kuin muissa vertailukunnissa, paitsi Seinäjoella.

Liikunnan edistämisen TEA-pistemäärä

	2022	2024
Koko maa	72	69
KOKKOLA	77	75
Mikkeli	75	68
Porvoo	66	71
Seinäjoki	83	76

Liikuntapaikkojen määrä/1000 asukasta on reilusti suurempi kuin koko maassa keskimäärin:

Pisteet	Kokkola	Koko maa pisteet
Liikuntapaikat, pisteet yhteensä	75	45
Liikuntapaikat yhteensä/1000 asukasta	Pisteet 100 363 kpl	39
Kunnan pallokentät /1000 asukasta	Pisteet 50 50 kpl	50
Kunnan jäärheilalueet /1000 asukasta	Pisteet 50 31 kpl	34
Kunnan kuntosalit /1000 asukasta	Pisteet 100 8 kpl	36
Kunnan liikuntasalit /1000 asukasta	Pisteet 100 30 kpl	34
Kunnan ulkoilureitit /1000 asukasta	Pisteet 100 83 kpl	44
Kunnan liikuntapuistot, lähiliikuntapaikat ja ulkokuntoilupuistot /1000 asukasta	Pisteet 100 27 kpl	77

Lähde:
THL, Liikunnan edistäminen kunnissa -tiedonkeruu

Kevyen liikenteen väyliä m / asukas

	Pisteet	Kevyen liikenteen väyliä m/asukas
Koko maa	55	
Kokkola	50	3,2
Porvoo	50	3,7
Mikkeli	50	3,3
Seinäjoki	100	4,1

Pisteytyksessä kunnat on jaettu tilastollisen kuntaryhmittelyn mukaan kolmeen ryhmään (kaupunkimaiset / taajaan asutut / maaseutumaiset).

Turvallinen ja laaja pyörä- ja kävelytieverkosto kannustaa kuntalaisia lisäämään arkiliikkumista. Kokkolassa kevyen liikenteen väyliä on hieman vähemmän kuin vertailukunnissa.

Lähde:
Tilastokeskus, Väestötietojärjestelmä/Digi- ja väestötietovirasto, <https://liiteri.ymparisto.fi/>

Päivittäistavarakaupasta enintään yhden kilometrin päässä asuvat

Päivittäistavarakaupasta enintään 1 km päässä (linnutie-etäisyys) asuvien osuus (%) kunnan väestöstä. Indikaattori kuvaa arjen peruspalveluiden saavutettavuutta.

Palvelujen saavutettavuus on keskeinen tekijä asukkaiden arjen sujumiselle sekä kaupungeissa että maaseudulla. Paikan päällä asiointi on tärkeää ja jopa välttämätöntä tiettyjen palvelujen saatavuuden näkökulmasta, digitaalisesta asioinnista ja kotiin tilattavien palveluiden yleistymisestä huolimatta.

Vuoden 2024 tietojen mukaan Kokkolassa enintään yhden km:n päässä päivittäistavarakaupasta asuu 68,3 % asukkaista.

Enintään kahden kilometrin päässä asuu 85,1 % asukkaista ja enintään viiden kilometrin päässä 93,1 % asukkaista.

Lähde:
Tilastokeskus, Väestötietojärjestelmä/Digi- ja väestötietovirasto, <https://liiteri.ymparisto.fi/>

Enintään yhden km päässä lähivirkistysalueista asuvat

Kokkolassa 100 % väestöstä asuu enintään yhden kilometrin päässä lähivirkistysalueesta (vuoden 2018 tiedot).

Indikaattori: osuus (%) niistä kunnan asukkaista, jotka asuvat enintään 1 kilometrin päässä virkistykseen soveltuvista viher- ja luontoalueista, joiden pinta-ala on vähintään 1,5 hehtaaria.

Puistojen, viheralueiden ja luonnon terveyshyödyistä on saatu viitteitä monissa tutkimuksissa. Viher- ja luontoalueilla oleskelu muun muassa vähentää stressiä, parantaa mielialaa ja laskee sydämen sykettä. Viheralueiden lähellä asuvilla on tutkitusti vähemmän masennusta, sydän- ja verisuonitauteja ja tyypin 2 diabetesta, joten viheralueiden terveyshyötyjen taloudellinen potentiaali on näiden sairauksien osalta satoja miljoonia euroja Suomessa vuodessa.

Viher- ja luontoympäristöjen hyödyntäminen tulisi kytkeä kansanterveyttä edistäviin hoitopolkuihin. Kaavoitusta ja rakentamista varten kunnissa tulisi tehdä yksityiskohtaisia luontoalueiden määrä- ja laatutavoitteita, joissa terveysvaikutukset ovat mukana.

Lähde:
Suomen ympäristökeskus (osittain METLA, MMM, MML, DVV): 2012, Väestötietojärjestelmä, <https://liiteri.ymparisto.fi/>

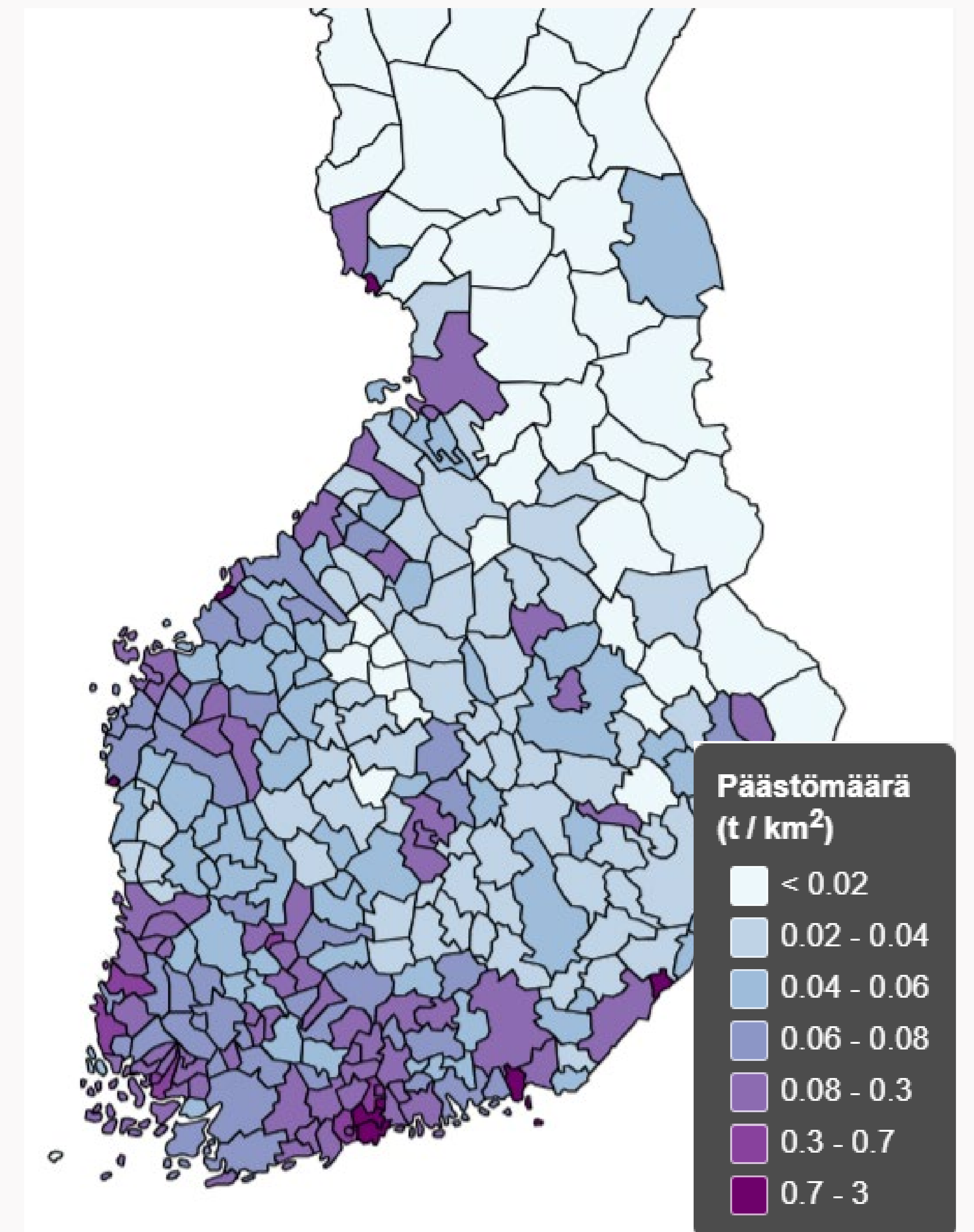
Primääristen pienhiukkasten päästöt (PM2.5, tonnia)

**Vuoden 2020 tietoihin perustuen: (Pienhiukkaset PM2.5):
Kokkola 110 t, 0.078 t / km²**

Indikaattori ilmaisee Suomen tärkeimmän ympäristömyrkyä eli primääristen pienhiukkasten (PM2.5) päästöä. Kokonaispäästöissä yhdistyvät energiantuotannon, teollisuuden, liikenteen, jätteiden ja maatalouden päästöt. Pienhiukkaset aiheuttavat hengitettynä hengitystieoireiden pahentumista ja sydän- ja verisuonielimistön tauteja kuten sydäninfarkteja ja aivohalvauksia. Ne myös lisäävät keuhkosyövän riskiä.

Primääristen pienhiukkasten päästöt ovat Kokkolassa pienempiä kuin pääkaupunkiseudulla (esim. Helsinki 0,8 t / km²), ja monissa muissa kaupungeissa. Kokkolan päästöt ovat pienempiä kuin lähellä sijaitsevien Pietarsaaren (0,77 t / km²) ja Kalajoen primääristen pienhiukkasten päästöt (0,099 / km²).

Lähde:
Suomen Ympäristökeskus SYKE. Data: https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Kartat_ja_tilastot/Ilman_epapuhauksien_paastot

Lähteet

- Aikuisväestön liikunta- ja terveystottumuskysely 2023
- ETK: Suomen Työeläkkeen saajat –tilasto
- FCG Finnish Consulting Group, 2025: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite, PYLL Vältettävissä olevat ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet - tulokset
- Kela ja THL: Kansallinen terveysindeksi
- Kela: tilasto Kelan kuntoutuksesta
- Kela: tilasto sairauspäivärahoista
- Kuntaliitto: Kuntien kulttuuritilastot KULTTI
- Move! –mittaus
- Sosiaali- ja terveysministeriö: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuri, 2021
- Suomen Nuorisotyön tilastot
- Suomen ympäristökeskus (osittain METLA, MMM, MML, DVV): 2012, Väestötietojärjestelmä
- TEM: työnvälitystilasto
- THL: FinLapset-rekisteriseuranta
- THL: Hyvinvointikertomusten vähimmäistietosisältö, 2025
- THL: Jätevesitutkimus
- THL: Kouluterveyskysely
- THL: Kulttuuri kunnan toiminnassa –tiedonkeruu
- THL: Liikunnan edistäminen kunnissa –tiedonkeruu
- THL: Perusterveydenhuoltotilasto
- THL: Terve Suomi -tutkimus
- THL: Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen peruskouluissa -tiedonkeruu
- THL: toimeentulorekisteri
- Tilastokeskus: Paavo – tilastotietoa postinumeroalueittain, 2025
- Tilastokeskus: Rikos- ja pakkokeinotilastot
- Tilastokeskus: Työssäkäyntitilasto
- Tilastokeskus: Väestöennuste
- Tilastokeskus: Väestötilasto
- Varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda

B Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen tarkastelu

Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet nousevat kaupunkistrategiasta 2022–2025. Tavoitteet on ryhmitelty elämyksellisyyden, lapsiystävällisyyden, kestävän kehityksen ja toimivien työmarkkinoiden kokonaisuuksiksi.

Soiten hyvinvointisuunnitelma on haluttu ottaa mukaan Kokkolan kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan nostamalla sieltä teemoiksi terveelliset elintavat, turvallisuuden edistäminen, mielenterveyden edistäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvointi. Näiden teemojen lisäksi teemoiksi on valittu osallisuuden edistäminen ja yleinen hyvinvoinnin lisääminen.

Hyvinvointikertomuksesta nousseisiin asukkaiden hyvinvointiin liittyviin huolenaiheisiin on kiinnitetty huomioita hyvinvointisuunnitelman toimenpiteissä. Toimenpiteistä on pyritty tekemään mahdollisimman selkeitä ja tarkkoja. Toimenpiteillä on yhteys myös strategisen johtamisen työkalu Targetoriin kirjattujen toimenpiteiden kanssa.

Kaikki hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet on aloitettu. Yhden toimenpiteen kohdalla ollaan suunnitteluvaiheessa. Suurin osa toimenpiteistä (23) on toteutuksessa tai työ niiden parissa jatkuu. Monet näistä toimenpiteistä ovat luonteeltaan sellaisia, että ne vaativat jatkuvaa kehittämistä ja ylläpitoa, eivätkä sen vuoksi ole tulleet valmiiksi. 19 toimenpidettä on valmistunut tai päättynyt. Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että toimenpiteet ovat toteutuneet hyvin.

Seuraavassa tarkastelussa on esitetty kaikki toimenpiteet ja arvioitu niiden toteutumista.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Tavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden etenemisen seurannassa käytetään alla olevaa luokittelua.

- ei aloitettu
- suunnittelussa
- toteutuksessa/työ jatkuu
- valmis/päättynyt

Tavoite: Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Varmistetaan asukkaille viihtyisiä ja turvallinen asuinympäristö ylläpitämällä joustavia liikennereittejä, -alueita ja liikkumismahdollisuuksia.	Ylläpitoa ja parannuksia on tehty suunnitelmien mukaan vuosittain. Kunnossapidettävät katu-km:t yhteensä 471 km. Hoidettavat puistot 172 ha. Työ liikennereittien, -alueiden ja liikkumismahdollisuuksien ylläpitämiseksi jatkuu.	
Liikkuminen Kokkolassa on sujuvaa ja turvallista. Jalankulun ja pyöräliikenteen verkosto on turvallinen ja laajuudeltaan kattava. Kokkolan pyöräliikenteen edistämishjelmassa esitetty pyöräliikenteen pääverkon 2040 toteuttaminen.	Uusia pyöräteitä rakennettu 3,3 km, joista 1,2 km pyöräilyn pääverkkoa. Työt ovat jakautuneet osittain eri vuosille. Kaikki rakennetut ovat pyörätiet ovat olleet puuttuvia yhteyksiä verkostosta. Pääverkon toteuttaminen jatkuu edelleen suunnitelmien mukaan.	
Urheilupuiston-Tapahtumapuiston ohjaukseen ja suunnitteluun sekä toteutukseen osallistuminen.	Vastuualueet ovat osallistuneet yhteistyöryhmään ja työpajoihin. Ulkoliikunta-alueiden suunnittelu on käynnissä.	

Tavoite: Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen liikunnan avulla tavoittaen erityisesti terveytensä kannalta riittämättömästi liikkuvia.	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ovat kasvaneet vuosittain. Palveluketjua ja -prosessia on kehitetty yhdessä Soiten kanssa ja tunnettavuuden lisäämiseen on panostettu. Ohjattujen liikuntaryhmien osallistujamäärät ovat kasvaneet vuosittain. Määrät eivät ole palautunut pandempiaa edeltävälle tasolle. Myönnettyjen erityisliikuntakorttien määrä on lisääntynyt vuosittain, kuten myös siihen liittyvien palveluiden käyttö.	
Luontoliikunta- ja retkeilyreittien suunnitelmallinen kehittäminen hyväksytyt suunnitelman mukaisesti. Luontoreittien käytön seuranta.	Luontoliikunta- ja retkeilyreittejä on kehitetty hyväksytyt suunnitelman mukaisesti. Pääpaino on ollut esteettömyyden ja saavutettavuuden parantamisessa. Toteutettuja hankkeita 10 kpl, palautteita 96 kpl.	
Liikkeelle innostavien ja saavutettavien (lähi)liikuntapaikkojen ylläpitäminen ja kehittäminen käyttäjiä vahvasti osallistaen.	Liikuntapaikkojen ja -tilojen käyttö on lisääntynyt vuosittain. Esim. VesiVeijarinuintikäyntien määrä kasvoi 21% vuosina 2022–2024; vuonna 2024 oli kaikkien aikojen ennätyskävijämäärä 256 967. Toteutettu mm. Potinrannanpuisto. Ulkoliikuntapaikkojen kehittämissuunnitelmia laadittu mm. kuntoratojen ja uimarantojen osalta vahvasti käyttäjiä ja asukkaita osallistaen.	
Henkisesti ja sosiaalisesti aktivoivan ja virikkeellisen elämänsisällön inklusiivinen tuottaminen taiteesta ja kulttuuriperinnöstä, Club Renlund tapahtumatarjonta.	Museokohteiden tapahtumakonsepteja on kehitetty yleisölähtöisempään suuntaan. Osallistumisaktiivisuus museon tarjoamaan tapahtumatarjontaan on noussut.	
Kokkolan Harrastamisen Suomen mallista (KOHASU) pysyvä toimintatapa kuntaan.	KOHASU-toimintaa on jatkettu ja kehitetty vuosittain.	
Kulttuurikasvatuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen yhdessä varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen sekä toimijaverkoston kanssa.	Kulttuurikasvatussuunnitelmat on laadittu ja käytössä, mutta niiden mukaista kulttuuri-toimintaa ei kaikissa koulu- ja päiväkotiyksiköissä ole hyödynnetty täysimääräisesti. Kaupunki tekee myös tiivistä yhteistyötä kahden lastenkulttuurikeskuksen Lykyn ja Barkin kanssa.	
Kesäajan maksuttomien toimintojen kehittäminen eri ikäisille lapsille ja nuorille eri puolilla Kokkolaa.	Maksuttomia kesätoimintoja on kehitetty vuosittain ja ne ovat tavoittaneet hyvin lapsia ja nuoria.	
Museopedagogian edutainment-palveluvalikoiman aktiivinen tarjoaminen ja monipuolistaminen	Museopalveluiden lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille suunnattua tarjontaa on kehitetty. Yhteistyötä opetus- ja kasvatustoimen kanssa on syvennetty, ja kouluille ja päiväkodeille suunnatun viestinnän toimintamallien kehittämiseen on panostettu. Lapsien, nuorten ja lapsiperheiden käynnit museokohteissa ovat lisääntyneet.	
Kirjasto toimii aktiivisena tapahtumaympäristönä ja edistää kaikenikäisten lukemista, kirjallisuutta ja kulttuuria sekä tarjoaa kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin.	Lainaus- ja käyntimäärät sekä tapahtumien ja verkkokäyntien määrä on toteutunut vuosittain suunnitellusti.	
Kansallisen kaupunkipuiston (KKP) hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen osallistuminen. KKP tarjoaa virkistysmahdollisuuksia kaupunkilaisille, se myös säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana, eheänä kokonaisuutena – kaupunkilaisten olohuoneena.	Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma on valmistunut.	
Kokkolan seudun opisto tarjoaa kuntalaisille monipuolisesti erilaisia kursseja ottaen huomioon alueelliset omaleimaisuudet ja tarpeet sekä osallistuu opiston toimintaa tukeviin tapahtumiin alueella että tuottaa niitä.	Kokkolan seudun opisto järjesti vuosittain noin 500 monipuolisesti kaupunkilaisten hyvinvointia edistävää kurssia. Näistä lapsille ja nuorille suunnattuja oli 80 taiteen perusopetuksen opintoryhmää. Kaikille avoimia opintoryhmiä oli tarjolla vuosittain 420–450. Opiston kurssit, opintoryhmät sekä henkilökunta ovat myös tuottaneet ja osallistuneet useisiin kymmeneen eri tapahtumissa kuten konserteissa, sanataiteen, teatterin, kuvataiteen ja kädentaitojen esityksissä sekä näyttelyissä. Opisto osallistamyyös alueen asukkaita kurssi-ideoiden esittämiseen ja opetustarjonnan kehittämiseen.	

Tavoite: Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen ja toimintakyvyn edistäminen tarjoamalla vapaa-ajan toimintoja ja mahdollisuuksia muiden kohtaamiseen.	Kaupunki on vuosittain järjestänyt tai osallistunut useisiin ikäihmisille suunnattujen tapahtumien järjestämiseen, esim. eläkeläisjärjestöjen yhteisen ystävänpäiväjuhlan järjestelyihin. Vanhus- ja vammaisneuvosto myös huolehtii ikäihmisten edunvalvonnasta kaupunkiorganisaatiossa	
Aktiivinen yhteistyö urheiluseurojen ja muiden liikuntaa järjestävien toimijoiden kanssa.	Yhteistyö ja toiminta eri verkostoissa ja hankkeissa on ollut aktiivista. Esim. Voimaa vanhuuteen ja erilaisia soveltavan liikunnan tapahtumia on järjestetty. Koulutetut Vertaisveturit ohjaavat viikoittain 75 kuntosaliryhmää.	
Aktiivinen yhteydenpito kulttuuritoiminnan paikalliseen yhteistyöverkostoon sekä järjestökentän omatoimisuuden tukeminen.	Kulttuuripalvelut tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten kulttuuriyhdistysten ja -toimijoiden kanssa mm. järjestämällä yhteistyössä useita tapahtumia vuosittain (esim. vuonna 2024: 318 tapahtumaa) tai avustamalla kulttuuritoimijoita taloudellisesti (n. 100 avustusta / vuosi).	
Asukkaiden osallisuuden lisääminen kaupunkiympäristössä karttapohjaisilla kyselyillä, hankekohtaisilla työpajoilla ja hankkeiden suunnittelun kehittämisellä.	Osallisuustoimia yhteensä 86 kpl. Yhteisiä maastokäyntejä on tehty 15 kpl.	
Museopalvelut: Henkisen ja kollektiivisen ankkuroitumisen vahvistaminen paikkakuntaan inklusiivisesti kulttuuriperinnön keinoin.	Hyvinvointisuunnitelmakaudella on panostettu yhteiskehittämiseen sekä kaupunkilaisten ja sidosryhmien osallistamiseen museontoiminnan kehittämiseen. Samanaikaisesti on kehitetty uusia osallistavia toimintakonsepteja, joista uusimpana kuvallukupiiri. Yhteistyötä Paikallishistorian Erikoistietotoimisto ETT:n kanssa on jatkettu. Tämän lisäksi on tunnistettu ja haettu uusia kumppanuuksia asukasosallisuuden vahvistamiseksi.	
Yhteenkuuluvuuden ja identiteetin sekä merkityksellisen elämänsisällön, henkilökohtaisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tuki taiteen ja kulttuuriperinnön keinoin.	Museopalvelut tarjoaa eri ikäisille suunnattuja työpajoja, luentoja ja tapahtumia. Tapahtumatarjontaa on kehitetty suunnitelmakaudella.	
Kokkolan seudun opisto kehittää yhteisöllisyyteen kannustavaa toimintaympäristöä ja vahvistaa yhteistyötä ja verkostoa opiston toimintaa tukevien kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.	Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa on tehty ja kehitetty vuosittain. Yhteistoiminta alueen kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa on ollut viikottaista ja vilkasta. Yhteisölliseen toimintaan kannustava Renlundin Taidepiha on saatu onnistuneesti valmiiksi.	

Tavoite: Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä.	Varhaiskasvatuksessa yksiköillä on malli kiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen. Malli käydään vuosittain läpi henkilöstön kanssa. Kouluissa on käytössä kiusaamisen vastainen KiVa-koulu malli, jossa on tarkat ohjeet kiusaamisen ehkäisemiseen ja yhteisöllisyyden edistämiseen.	
Turvallisen kasvuyhteisön edistäminen varhaiskasvatuksessa erityisenä painopistealueena varhaiserityiskasvatus mm. lisätään varhaiskasvatuksen henkilöstöä.	Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen on perustettu pienennettyjä ryhmiä lasten tuen tarpeisiin vastaamiseksi, sekä lisätty erityisopetuksen henkilöstöresurssia.	
Ihmeelliset vuodet (TCM) -toimintamallin kehittäminen kouluilla yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Opettajien ryhmänhallintamenetelmän tarkoituksena on edistää lasten sosio-emotionaalista kehitystä, parantaa opettajan ja oppilaan vuorovaikutusta ja vahvistaa koulun ja kodin yhteistyötä.	Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa TCM-menetelmää on laajennettu vuosittain, ja menetelmäkoulutuksia on järjestetty säännöllisesti. Lisäksi olemme saaneet omia kouluttajia, joiden kautta turvataan kouluttaminen myös jatkossa.	
Yhteisöllisyyden ja turvallisuuden lisääminen kouluympäristössä nuorisotyön keinoin.	Koulunuorisotyötä toteutetaan kaikissa yläkouluissa. Kpedulla etsivää nuorisotyötä tehdään yhteensä kolmena päivänä viikossa.	
Terveellisten ruokailutottumusten edistäminen päiväkotij- ja kouluruokailussa.	Toimenpide on toteutunut suunnitelmien mukaan. Ruokapalvelut kehittää jatkuvasti toimintaansa ja palveluitaan vastaamaan ruokailijoiden tarpeita	

Tavoite: UNICEFin lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Päätösten lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakointiseksi ja seuraamiseksi toimialat ja vastualueet laativat Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA), silloin kun päätöksellä on vaikutusta lapsen etuun ja lapsen oikeuksien toteutumiseen.	LAVA-työtä on kehitetty koko suunnitelmakauden ajan ja arviointeja on tehty useita.	●
Toimialat ja vastualueet huomioivat lapsiystävällisyyden edistämisen talousarvioissaan.	Lapsiystävällisyyden edistäminen on huomioitu talousarvioissa.	●
Turvallisten koulureittien edistäminen.	Liikenneturvallisuustyöryhmä toimii säännöllisesti ja siellä puututaan havaittuihin puutteisiin. Liikenneturvallisuutta parantavissa toimenpiteissä priorisoidaan koulureittejä.	◐
Lapsille ja nuorille turvallisen kaupunkiympäristön vahvistaminen.	Jalkautuvaa nuorisotyötä toteutetaan säännöllisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	●
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointirahaston hyödyntäminen yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Taloudellisen kynnyksen madaltaminen kulttuuri- ja liikuntatoimintaan osallistumisessa.	Rahastoa on hyödynnetty suunnitellusti ja avustusten määrästä on raportoitu kaupunginhallitukselle vuosittain.	●

Tavoite: Perheiden hyvinvoinnin tukeminen

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Lapset puheeksi -toiminnan jatkaminen ja kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Lapset puheeksi -työ on kehitetty tukemaan lasten ja perheiden pärjäävyyttä isoissa tai pienissä arjen muutoksissa tai vaikeuksissa.	Lapset puheeksi -toimintaa on kehitetty suunnitelmallisesti ja sen toimivuutta on seurattu. Menetelmäosaaja on koulutettu säännöllisesti.	●
Tiedotetaan lapsille ja nuorille erilaisten nikotiinituotteiden vaikutuksista terveyteen ja hyvinvointiin.	Toteutettu päihdekasvatuksena kouluilla ja messuilla oppilaitoksissa sekä jaettuna materiaalina nuorisotiloille.	●
Varmistetaan koulutusten avulla, että nuorten parissa toimivilla ammattilaisilla on tietoa ja osaamista ajankohtaisista päihteisiin liittyvistä ilmiöistä.	Järjestetty koulutuksia päihteistä nuorten parissa työskenteleville ja tiedotettu Kouluterveyskyselyjen tuloksista.	●
Nuorisotiloihin luodaan päihdetoimintamalli. Nuorisotiloilla on ehkäisevän päihdetyön materiaaleja. Nuorten parissa tehdään jalkautuvaa työtä.	Nuorisotiloille on luotu yhtenäiset käytänteet päihtyneiden nuorten kohtaamiseen. EPT-materiaaleja on ollut tarjolla. Jalkautuvaa nuorisotyötä toteutetaan säännöllisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	●
Tiedotetaan päihdehaitoista ja päihteiden käytön lopettamisen hyödyistä väestölle. Tiedottaminen mm. ehkäisevän päihdetyön viikolla, kampanjat, hyvinvointialueen palveluista tiedottaminen.	Tiedotettu päihdehaitoista ja päihteiden käytön lopettamisen hyödyistä etupäässä nuorille ja heidän vanhemmilleen. Hyvinvointialueen palveluista on tiedotettu kaupungin verkkosivulla.	◐

Tavoite: Lasten ja nuorten aito osallistaminen

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Laaditaan lasten ja nuorten osallisuuden kehittämisohjelma.	Osallisuusohjelma on laadittu.	●
Koulujen, varhaiskasvatustilojen ja lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa kuullaan ja osallistetaan lapsia ja nuoria. Pysyvä toimintatapa lasten ja nuorten osallistamiseksi kaupungin rakennushankkeissa.	Malli lasten ja nuorten osallistamiseksi rakennushankkeissa on valmistunut.	●
Lasten osallisuuden vahvistaminen ja identiteetin rakentumisen tuki taiteen ja kulttuuriperinnön keinoin, edutainment palveluvalikko	Museopalvelut on toteuttanut lapsille suunnattuja vaihtuvaisältöisiä työpajoja museokohteissa. Suunnitelmakaudella erityispanostus ruotsinkielisen museokasvatuksen kehittämiseen.	◐

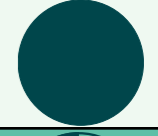

Tavoite: Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Kaupunki tekee kevään 2023 aikana tarvittavat päätökset ja toimenpiteet Hinku-kriteerien täyttämiseksi. Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto.	Hinku kriteerit on täytetty ja Kokkola on mukana Hinku-verkostossa	

Tavoite: Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Ympäristökasvatus luontokoulun avulla.	Ympäristökasvatusta on toteutettu luontokoulun avulla. Toiminta jatkuu edelleen, vaikka sitä on taloudellisista syistä supistettu.	
KEKO (Kestävä Kokkola -hanke). Hanke tuo ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen rakenteelliseksi osaksi Kokkolan perusopetuksen toimintaa.	Hanke toteutettiin suunnitelman mukaan. Kestävyyskasvatus on lisätty monialaisiin opintokokonaisuuksiin.	

Tavoite: Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Nuorille suunnattujen ohjaus- ja neuvontapalveluiden ja palveluohjauksen tarjoaminen. Ohjaamo-toiminta ja etsivä nuorisotyö.	Etsivä nuorisotyö ja Ohjaamo-toiminta ovat vakiintuneet osaksi kaupungin palvelutarjontaa.	
Uusien palvelumallien ja alueellisen yhteistyön kehittäminen nuorten työllisyyspolkuihin.	Työskentely tämän toimenpiteen osalta on alkutekijöissään. Asiaan panostetaan enemmän vuonna 2026.	

Tavoite: Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain ja luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille

Toimenpide	Arviointi 12/2025	
Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen ja yhdistyksille myönnettävät harkinnanvaraiset avustukset.	Yhteistyötä on tiivistetty ja kehitetty merkittävästi. Harkinnanvaraisia avustuksia on myönnetty tarkoituksenmukaisesti huomioiden maksimivolyymillä.	